

Fundusze Europejskie

na Mazowszu

nr 4 | 2023



Podsumowanie

13. Forum Rozwoju Mazowsza

Kasyno w Nowym Dworze Mazowieckim

Dostępne przedszkole



fol. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego



fol. Agata Krzysztofik/MJWPU



fol. Teatr Baj

4

Jesteśmy gotowi do pracy

W prawie wszystkich obszarach ujętych w FEM 2021-2027 już działamy. W przyszłorocznym Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego planujemy 35 naborów na łączną kwotę ponad 3,2 mld zł! Kolejne 674,5 mln zł to środki na 22 nabory w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

3 | Wstęp

4 | Jesteśmy gotowi do pracy

8 | Szczęśliwa trzynastka

10 | Lokomotywa wśród regionów

12 | Edukacja przyszłości

14 | Najlepsi są wśród nas!

8

Szczęśliwa trzynastka

W połowie listopada odbyło się 13. Forum Rozwoju Mazowsza. Dwa dni były wypełnione prezentacjami, debatami, warsztatami, konsultacjami i inspirującymi rozmowami. Wydarzenie współtworzyło ponad 70 ekspertów i 53 podmioty reprezentujące różne środowiska.

22 | Dobre efekty promocji

27 | Nowe szaty dawnego kasyna oficerskiego w Twierdzy Modlin

32 | Modernizacja Teatru Baj w Warszawie

38 | „Zielony Latawiec” wznosi się coraz wyżej

42 | Hat trick nagród na Festiwalu EnergaCAMERIMAGE 2023

32

Modernizacja Teatru Baj w Warszawie

Warszawski Baj, najstarszy w Polsce teatr dla dzieci, za pięć lat będzie obchodził setny jubileusz istnienia. Lalkarska scena od siedmiu dekad otwiera swoje podwoje w zabytkowym budynku w centrum Pragi. A od trzech lat rozwija się w odnowionej i zmodernizowanej siedzibie.

Magazyn Informacyjny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020 jest wydawany na zlecenie Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) w Warszawie ul. Inflancka 4, 00-189 Warszawa tel.: 22 542 27 21, faks: 22 698 31 44, e-mail: magazynfem@mazowia.eu www.funduszeUEdlamazowska.eu, www.mazowia.eu

ISSN 2391-4629, egzemplarz bezpłatny

Nakład: 3000 egzemplarzy

Magazyn jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

Redakcja MJWPU:
Beata Rzymowska, Paulina Gutowska-Jarosz, Agata Krzysztofik, Dariusz Panasiuk, Anna Penda, Agnieszka Zalewska
Opracowanie: Smartlink sp. z o.o.
Redakcja: Jerzy Gontarz, Agata Rokita
Projekt graficzny i skład: Maciej Pachowicz
Korekta: Dariusz Stryniak
Druk: Drukma
Koncepcja i realizacja okładki: Kamila Milewska/MJWPU



Magazyn możesz też przeczytać w wersji mobilnej:
<https://funduszenamazowska.eu/>



fot. A. Krzysztof/NJM/PJ

Szanowni Państwo,

trwa nowa unijna perspektywa, w ramach której jako region mamy do dyspozycji ponad 9 mld zł z programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027. Członkostwo w Unii Europejskiej to jednak nie tylko możliwość korzystania z dofinansowania inwestycji samorządowych, biznesowych, naukowych czy szeregu działań społeczno-edukacyjnych. Jest to również gwarancja naszego bezpieczeństwa, co wyraźnie pokazały niespodziewane wstrząsy i kryzysy z ostatnich lat. Wyzwania współczesności sprawiają, że takie wartości jak poszanowanie praw i godności człowieka, demokracja, równość i praworządność, stanowiące filary europejskiej wspólnoty, wybrzmiewają dziś z podwójną mocą.

Decyzja, którą podjęliśmy wspólnie 20 lat temu w trakcie ogólnopolskiego referendum, wpłynęła na życie każdego z nas. W końcu wszyscy korzystamy z efektów członkostwa Polski w Unii Europejskiej, być może czasem o tym zapominając. Dlatego 13. edycja Forum Rozwoju Mazowsza odbyła się właśnie pod hasłem #FEnomenUE. Podczas wydarzenia skoncentrowaliśmy się na prezentacji efektów unijnych inwestycji, dzieleniu się doświadczeniami i inspiracjami dla zrównoważonego rozwoju regionu. Forum stało się również przestrzenią do rozmów o potrzebach i wyzwaniach w kontekście przyszłości polityki spójności, co podkreśliła w specjalnym przekazie do uczestników Elisa Ferreira, unijna komisarz ds. spójności i reform. I chociaż wydawałoby się, że okres programowania po roku 2027 to wciąż odległa perspektywa, już dziś trwa ogólnoeuropejska debata o priorytetach i kierunkach wsparcia. I w niej muszą brać aktywny udział mazowieckie samorzady, jak i przedstawiciele sektora naukowego, biznesowego i pozarządowego.

Tegoroczna edycja Forum Rozwoju Mazowsza stanowiła wyjątkową okazję do poznania perspektyw różnych środowisk i wzajemnego inspirowania się do kolejnych działań na rzecz rozwoju Mazowsza przy wsparciu Unii Europejskiej. Wydarzenie przyciągnęło uwagę rekordowej liczby uczestników – prawie 1,4 tys. osób odwiedziło pełną pozytywną energią przestrzeń, a kolejne tysiące oglądały transmisję w internecie. Forum współtworzyło ponad 70 ekspertów oraz przeszło 50 organizacji reprezentujących administrację, biznes, sektor naukowy i pozarządowy. Wydarzenie stało się również okazją do zaprezentowania zwycięskich projektów wyłonionych przez mieszkańców i Kapitułę Konkursu Lider Zmian Funduszy Europejskich, co było symbolicznym podsumowaniem programu regionalnego na lata 2014-2020.

W najnowszym numerze magazynu „Fundusze Europejskie na Mazowszu” znajdzie Państwo relację z tego wielkiego święta Funduszy Europejskich. Lektura publikacji jest też okazją do poznania przykładów unijnych inwestycji z różnych obszarów, a także możliwości pozyskania wsparcia z programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027. Już dziś zachęcam do sprawdzenia harmonogramu konkursów dostępnego na nowej stronie www.funduszeuiedlamazowsza.eu i przygotowywania wniosków o dofinansowanie.

Zapraszam do lektury i życzę sukcesów w aplikowaniu o Fundusze Europejskie!

Mariusz Frankowski

Dyrektor Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych

Jesteśmy gotowi **do pracy**



W przyszłorocznym Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego planujemy 35 naborów na łączną kwotę ponad 3,2 mld zł!
To wsparcie m.in. na e-usługi, transport, badania i rozwój, gospodarkę odpadami oraz infrastrukturę zdrowotną. Kolejne 674,5 mln zł to środki na 22 nabory w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus –
mówi Adam Struzik, marszałek województwa mazowieckiego.



Panie Marszałku, gdy w ubiegłym roku podsumowywał Pan 18-lecie obecności Polski w Unii Europejskiej, podkreślił Pan, że „najważniejszy był efekt dźwigni: strumień środków na konkretne cele dla samorządów, przedsiębiorców czy rolników wywołał ogromną presję modernizacyjną”. A czym w takim razie była, Pana zdaniem, realizacja programu regionalnego na lata 2014-2020?

Ogromnym osiągnięciem i impulsem rozwojowym. Dzięki temu programowi udało się zrealizować ponad 5,8 tys. projektów, na które otrzymaliśmy przeszło 9,3 mld zł dofinansowania z Unii Europejskiej. Był to czas efektywnego wykorzystania środków unijnych zgodnie z zasadami partnerstwa, zrównoważenia i spójności. Program ten przyczynił się również do znacznego wzrostu jakości i dostępności usług społecznych, edukacyjnych, zdrowotnych i kulturalnych. Nie sposób nie wspomnieć o jego roli w integracji społecznej i zawodowej mieszkańców czy wsparciu osób z niepełnosprawnościami, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Jestem przekonany, że program na lata 2021-2027 będzie kontynuacją tych dobrych praktyk i odpowie na nowe wyzwania oraz potrzeby Mazowsza. Jesteśmy gotowi do pracy.

Liczy są imponujące. Ponad 5,8 tys. podpisanych umów, 9,3 mld zł dofinansowania – to robi wrażenie.

To nie tylko liczby, ale przede wszystkim potwierdzenie tego, że program jest ważny, skuteczny i potrzebny. Oczywiście, taka skala inwestycji i projektów to wyzwanie. Realizacja programu wymagała solidnej logistyki, dobrego zarządzania, dokładności. Udało się to zarówno dzięki aktywności mieszkańców, przedsiębiorców, samorządów oraz partnerów, jak i zaangażowaniu oraz doświadczeniu naszego zespołu. Dobra współpraca z Mazowiecką Jednostką Wdrażania Programów Unijnych i Wojewódzkim Urzędem Pracy była kluczowa dla osiągnięcia zamierzonych celów.

Kończący się program można już wstępnie podsumować?

Program przełożył się na realne korzyści w różnych obszarach – od infrastruktury po rozwój społeczny. Inwestycje dotyczyły

np. poprawy stanu środowiska i efektywności energetycznej. Dzięki funduszom unijnym udało się m.in. wybudować 51 km nowych dróg, a także zmodernizować 192 km dróg i 60 km torów kolejowych. Transport publiczny stał się bardziej przyjazny dla środowiska. Wybudowano lub przebudowano 60 obiektów „Parkuj i Jedź”, z których ma korzystać około miliona pojazdów. To także ponad 600 km dróg dla rowerów. Do tego mnóstwo projektów obejmujących termomodernizację budynków czy Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Są też inwestycje dotyczące ochrony zdrowia. W ramach RPO WM 2014-2020 podpisano 46 umów na wsparcie podmiotów leczniczych. W praktyce to 4330 urządzeń aparatury i sprzętu medycznego. Ponadto środki UE przyczyniają się do włączenia społecznego mieszkańców Mazowsza. Pomoc otrzymało ponad 40 tys. osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Wsparto inicjatywy ponad 2 tys. podmiotów ekonomii społecznej. W ramach edukacji dofinansowano ponad 5 tys. miejsc wychowania przedszkolnego, a około 6,6 tys. uczniów zostało objętych stypendiami. Ponad 170 tys. uczniów nabyło kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu. Wreszcie to ponad 1 mld zł na działalność badawczo-rozwojową i prawie 821 mln zł na rozwój innowacyjności i przedsiębiorczości. Efekty programu mógłbym wyliczać bardzo długo. Najważniejsze jest jednak to, że te pozytywne zmiany dotyczą każdego z nas, korzystamy z nich codziennie. To dla nas lepsza jakość życia, pracy czy nauki.



**W NASZYM REGIONIE
LICZNE PROJEKTY WSPARŁY
MŁODE TALENTY I ROZWÓJ
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI.**

A TO JEST KLUCZOWE DLA
PRZYSZŁOŚCI MAZOWSZA



Amfiteatr w Węgrowie, fot. Urząd Miejski w Węgrowie

Organizowany od 2017 r. konkurs Lider Zmian Funduszy Europejskich pokazuje jakościową zmianę, która zachodzi w województwie. Spośród 126 zgłoszonych projektów mieszkańcy regionu wybrali swoich faworytów w sześciu kategoriach. Nie ulega wątpliwości, że wszystkie są ważne, ale czy któraś z nich zasługuje, według Pana, na szczególne wyróżnienie?

Nie jestem w stanie wskazać tylko jednego. Każdy z projektów zaprezentowanych w tym konkursie znacząco wpływa na rozwój naszego województwa. Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół Elektronicznych w Radomiu łączy ze sobą ekologię i edukację, co pomoże młodym ludziom zrozumieć i docenić wartość zrównoważonego rozwoju. Wzorem dostosowania edukacji do wymagań współczesnego, scyfryzowanego świata jest projekt E-Akademii Akademii Leona Koźmińskiego. Jeśli chodzi o Mobilne Fundusze Europejskie, przykładem niech będzie budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa. Ten projekt wyraźnie pokazuje, jak ważna dla poprawy jakości życia mieszkańców i efektywności transportu jest inwestycja w infrastrukturę. W kategorii Fundusze Europejskie bliski mieszkańcom projekt zagospodarowania dawnego browaru przykasztorznego w Węgrowie udowadnia, że można rewitalizować lokalne dziedzictwo i tworzyć nowe przestrzenie dla społeczności (więcej o konkursie Lider Zmian Funduszy Europejskich na s. 14-21 – red.). Są też liczne projekty, które mają wspierać młode talenty i rozwój przedsiębiorczości. A to jest kluczowe dla przyszłości regionu. Kategorie odzwier-

cielają nasze różnorodne potrzeby – od ekologii po innowacje technologiczne, edukacyjne i społeczne. Z niecierpliwością czekam na dalszy rozwój tych inspirujących projektów.

W kategorii Nowoczesne Fundusze Europejskie doceniono efekty projektów badawczo-rozwojowych. Tu liderów wskazała kapituła konkursu. Które z tych inwestycji, według Pana, mają decydujący wpływ na innowacyjność regionu?

Jako lekarzowi bardzo bliski jest mi projekt Instytutu Matki i Dziecka. Dotyczy on utworzenia nowoczesnego centrum badawczo-rozwojowego, które zajmuje się diagnostyką i leczeniem chorób matki i dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem chorób genetycznych, metabolicznych, nowotworowych i immunologicznych. Tu znowu pomagają fundusze unijne, które umożliwiły zakup i wdrożenie zaawansowanego sprzętu i oprogramowania. W medycynie pozwala to na prowadzenie badań na najwyższym poziomie, a także na współpracę z innymi ośrodkami naukowymi i klinicznymi w kraju i za granicą. Moim zdaniem projekt jest niezwykle ważny. Odpowiada na potrzeby społeczne i zdrowotne, a także przyczynia się do rozwoju nauki i medycyny na Mazowszu. Dodatkowo pokazuje, jak Fundusze Europejskie mogą wspierać badania i rozwój w obszarach kluczowych dla poprawy jakości życia i zdrowia ludzi. Gratuluję Instytutowi Matki i Dziecka oraz wszystkim partnerom projektu i życzę dalszych sukcesów!



W PROGRAMIE DLA MAZOWSZA Z PERSPEKTYWY 2014-2020 UDAŁO SIĘ ZREALIZOWAĆ PONAD 5,8 TYS. PROJEKTÓW. OTRZYMALIŚMY NA NIE PRZESZŁO 9,3 MLD ZŁ DOFINANSOWANIA Z UNII EUROPEJSKIEJ

Minął rok od inauguracji nowego programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 (FEM). Na opóźnienie złożyło się wiele czynników, m.in. przedłużający się termin podpisania umowy partnerstwa. W tym czasie region realizował dwa programy jednocześnie?

W tym czasie realizowaliśmy projekty zarówno z poprzedniego okresu programowania 2014-2020, jak i przygotowaliśmy się do nowego. To świadczy o naszej zdolności do adaptacji i efektywnego zarządzania zasobami, nawet w obliczu nieprzewidzianych opóźnień i wyzwań biurokratycznych. Dzięki temu byliśmy w stanie zapewnić ciągłość ważnych inwestycji i inicjatyw wspierających rozwój społeczny i gospodarczy województwa. Oczywiście, równoczesne zarządzanie dwoma programami było zadaniem wymagającym, któremu podołaliśmy. Dzięki temu Mazowsze nadal dynamicznie się rozwija, a nowy program FEM 2021-2027 otwiera przed nami kolejne możliwości. Inwestujemy w innowacje, infrastrukturę i poprawę jakości życia mieszkańców naszego regionu.

Czy są w programie jakieś obszary, które czekają na regulacje?

W prawie wszystkich obszarach ujętych w FEM 2021-2027 już działamy. Są wyjątki, np. projekty skierowane do przedsiębiorców. W tym przypadku czekamy na uregulowania prawne z poziomu Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczące udzielania pomocy publicznej. Pracujemy zgodnie z harmonogramem. W przyszłorocznym Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego planujemy 35 naborów na łączną kwotę ponad 3,2 mld zł! To wsparcie m.in. na e-usługi, transport, badania i rozwój, gospodarkę odpadami oraz infrastrukturę zdrowotną. Kolejne 674,5 mln zł to środki na 22 nabory w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Czy jest szansa, że początek przyszłego roku przyniesie korzystne rozstrzygnięcia dla potencjalnych beneficjentów?

W październiku w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego rozstrzygnęliśmy nabór, w którym zostały wybrane trzy projekty dotyczące porządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej. Przed nami decyzje w naborach na zakup wozów dla OSP oraz dotyczące kontroli jakości powietrza. W tym roku w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus ogłosimy jeszcze 16 naborów na kwotę 556 mln zł. To pieniądze na działania sprzyjające aktywizacji zawodowej mieszkańców Mazowsza, rozwojowi nowoczesnej i dostępnej

edukacji oraz aktywnej integracji. Natomiast do rozstrzygnięcia zostają jeszcze np. nabory z obszaru aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych przez PUP czy programy stypendialne dla uczniów szkół ogólnokształcących i zawodowych.

Początek przyszłego roku zapowiada się obiecująco i wiele naborów się rozstrzygnie. Mam na myśli m.in. budowę obwodnicy Mławy, zakup pojazdów kolejowych, budowę i przebudowę dróg powiatowych i gminnych czy zwiększenie ochrony przeciwpowodziowej i ograniczenie skutków suszy. W obszarze społecznym są to nabory na np. wsparcie seniorów i realizację usług społecznych, w tym teleopiekę, aktywizację zawodową kobiet czy wzmocnienie kompetencji uczniów.



Zespół Szkół Elektronicznych im. Bohaterów Westerplatte w Radomiu, fot. ZSE im. Bohaterów Westerplatte w Radomiu

Wystąpienie marszałka
Adama Struzika

Szczęśliwa trzynastka

Prezentujemy, dyskutujemy, wsłuchujemy się i świętujemy.

W takiej właśnie atmosferze upłynęło tegoroczne Forum Rozwoju Mazowsza. Obyło się już po raz trzynasty. Kolejny raz zagościliśmy w przestrzeni konferencyjnej Stadionu Miejskiego Legii Warszawa im. Marszałka J. Piłsudskiego przy ul. Łazienkowskiej.

fot. Agata Krzysztofik/MJWPJ (x6)

Dwa dni (14-15 listopada) były wypełnione prezentacjami w części wystawowej, debatami, warsztatami, konsultacjami i inspirującymi rozmowami. Wydarzenie współtworzyło ponad 70 ekspertów i 53 podmioty reprezentujące różne środowiska – od administracji, przez organizacje pozarządowe, po naukę i biznes. Trzynastka to – wbrew przesądom – szczęśliwa liczba. Tegoroczna edycja wydarzenia organizowanego przez Mazowiecką Jednostkę Wdrażania Programów Unijnych przyciągnęła rekordową liczbę uczestników. **1,4 tys. osób zagościło na Łazienkowskiej, a kolejne 5,8 tys. osób oglądało transmisję z FRM na żywo.** Szczęśliwa również dla beneficjentów, którym stworzono okazję do świętowania. W uroczystej atmosferze ogłoszono finalistów konkursu Lider Zmian Funduszy Europejskich, a zwycięzcy przy błyskach fleszy odebrali statuetki (o laureatach czytaj na s. 14-21).



Laureaci konkursu Lider Zmian Funduszy Europejskich

Czas przyspieszył

Trudno oprzeć się wrażeniu, że czas przyspieszył. Na 13. FRM zetknęły się ze sobą trzy perspektywy. Podsumowaliśmy siedmiolatkę 2014-2020, z której programy właśnie są „domykane” (n+3). Jesteśmy rok od rozpoczęcia realizacji programów na

lata 2021-2027. I już toczy się debata o przyszłości polityki spójności. Wspomniała o tym w swoim przesłaniu do uczestników Forum Elisa Ferreira, unijna komisarz ds. spójności i reform: – *Rozpoczęliśmy już międzynarodową debatę o tym, co zrobić, aby zielona i cyfrowa transformacja nie pozostawiły żadnego regionu w tyle, jak radzić sobie z kryzysami, niestabilnością międzynarodową czy wyzwaniem demograficznymi, takimi jak starzenie się społeczeństwa czy zjawiskiem drenażu mózgow. Chcielibyśmy poznać opinie na wszystkie te tematy. Przyszłość jest w Waszych rękach!*

Można poczuć ciężar odpowiedzialności. Ale wydaje się, że organizatorzy i uczestnicy Forum sprostali temu wyzwaniu. Bo różnicowane tematycznie debaty cechowała świeżość spojrzenia. Tematy kilku z nich znajdą rozwinięcie na kolejnych stronach.

Angażująca przestrzeń

W przestrzeni wystawowej mocno wyróżniały się instytucje i fundacje związane z edukacją i nauką, choć wcale nie stanowiły większości wśród 53 partnerów wydarzenia. Były jednak bardzo aktywne i widoczne. Pracownia Przewrotu Kopernikańskiego zaprezentowała wyniki swoich prac badawczo-rozwojowych – i to już w formie gotowych produktów edukacyjnych. Na stoisku Fundacji STEAM Polska można było poznać ofertę wsparcia metodologicznego nauczycieli. STEAM to nowatorskie podejście do nauczania oparte na pięciu blokach przedmiotowych: nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka. Organizacja nie tylko szkoli kadry szkół, ale też bierze udział w certyfikowaniu nauczycieli i placówek edukacyjnych.

Swoimi osiągnięciami chwalili się uczniowie mazowieckich szkół o różnych profilach kształcenia. Roboty edukacyjne, gogle do wirtualnej rzeczywistości, klocki, pojazdy autonomiczne, gry planszowe – to wszystko wciągało odwiedzających zgodnie z zasadą: najlepiej coś poznawać przez doświadczenie. W podobny sposób można było zapoznać się z efektami wsparcia z Funduszy Europejskich. Bo oprócz oglądania wystawy fotograficznej „Tropy Europy” uczestnicy mogli zagrać w grę pod tą samą nazwą.

Partnerzy wydarzenia zaprosili uczestników do fascynującego świata art déco, czasów romantyzmu czy tradycyjnej sztuki wycinanki. Po tej podróży w czasie można było poznać tajniki produkcji filmu. Wiele osób skorzystało z okazji do przebadania słuchu, skóry, poziomu cukru. Zainteresowani bardziej kreatywnymi działaniami próbowali sił w tworzeniu własnych perfum.



Elisa Ferreira online przekazała uczestnikom Forum swoje przesłanie

Potencjałem swoich laboratoriów i centrów transferu technologii pochwałyli się najlepsze w kraju uczelnie. Nie zabrakło inspiracji do skonsultowania pomysłów na kolejne ambitne projekty. Można na ich realizację zdobyć pieniądze z programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 oraz innych instrumentów wsparcia.

Lokomotywa wśród regionów

Przemiany ustrojowe w latach 90. XX w. sprawiły, że dziś Polska samorządnością stoi. Województwa zarządzają 44 proc.

Funduszy Europejskich dla naszego kraju. Duża ich część trafia do samorządów lokalnych – gmin wiejskich i miejskich oraz powiatów. Mazowsze wykorzystało tę szansę i zwielokrotniło swój potencjał.

Przemiany ustrojowe i społeczno-polityczne leżą u źródeł sukcesu Mazowsza i Polski. W 1990 r. przywrócono podmiotowość samorządom lokalnym. W 1999 r. powołano samorzady wojewódzkie. – *Jednakże bez obecności Polski w Unii Europejskiej sukces nie byłby aż tak spektakularny* – przekonywał marszałek Adam Struzik podczas debaty „Region potencjałów – rola Unii Europejskiej w rozwoju konkurencyjności Mazowsza. #25LatMazowsza”. Jak podkreślała wcześniej w swoim wystąpieniu Elisa Ferreira, komisarz ds. spójności i reform, od wejścia Polski do UE przychody na mieszkańca regionu potroiły się, a Mazowsze się zmodernizowało.

Dowody na sukces

25 lat Mazowsza to udany czas dla mieszkańców regionu. W ostatnim ćwierćwieczu nastąpił niemal skokowy rozwój województwa. Jego pierwszy budżet w 1999 r. wynosił 367 mln zł, tegoroczny to już 7,3 mld zł. Wzrosły w tym czasie nakłady na inwestycje z 93 mln zł na 2,4 mld zł w 2023 r. W 2000 r. PKB regionu wyniosło 153 mld zł, co stanowiło 20 proc. PKB kraju, natomiast w 2021 r. PKB Mazowsza to już 596 mld zł (23 proc. PKB kraju). Oznacza to niemal czterokrotny wzrost. Rosną też nakłady na inwestycje – z 93 mln zł w 1999 r. do 2,4 mld zł w tym roku.

Dlaczego Mazowsze może konkurować z najsilniejszymi regionami Europy? – *Dzięki samorządności społeczeństwo wzięło odpowiedzialność w swoje ręce. Silnie rozwinięta przedsiębior-*



Uczestnicy debaty (od lewej): **Simeon Shenev**, zastępca dyrektora Wydziału ds. Polski, Dyrekcja Generalna ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej, Komisja Europejska (na ekranie), prowadzący debatę **dr hab. inż. Przemysław Dubel**, pełnomocnik rektora ds. projektów strategicznych, Uniwersytet Warszawski, **Adam Struzik**, Marszałek Województwa Mazowieckiego, **prof. dr hab. inż. Adam Woźniak**, prorektor ds. rozwoju Politechniki Warszawskiej oraz **Michał Olszewski**, zastępca prezydenta m.st. Warszawa

fol. Agata Krzysztofka/MWPu (x2)

ność poprzez podatki zwiększa potencjał rozwojowy Mazowsza. Fundusze UE sprawiły, że samorzady zmieniają rzeczywistość, w której żyjemy. Dzięki temu, że jesteśmy w Unii Europejskiej, mamy kilkadziesiąt tysięcy firm z kapitałem zagranicznym – odpowiadał marszałek Struzik. I dodał, że **w regionie jest symbioza między światem nauki, przedsiębiorcami i administracją**. Powstają liczne centra transferu technologii oraz ośrodki innowacji. – *Polityki unijne sprawiły, że wprowadzamy zmiany o charakterze cywilizacyjnym, które wpływają na poprawę jakości powietrza, wody, na tworzenie odnawialnych źródeł energii. Inwestujemy w rozwój, bezpieczeństwo i poprawę jakości życia mieszkańców* – tłumaczył Adam Struzik. Każdego roku również Samorząd Województwa przeznacza na inwestycje ponad 30 proc. wszystkich wydatków.

Kapitał wiedzy

Prof. dr hab. inż. Adam Woźniak z Politechniki Warszawskiej wskazał na potencjał uczelni w regionie: – *W Warszawie jest około 20 uczelni. Mamy największy w kraju uniwersytet i politechnikę. Warszawski Uniwersytet Medyczny także kształci najwięcej lekarzy. Są to uczelnie uznane za flagowe. Kolejnym czynnikiem decydującym o konkurencyjności Mazowsza są inwestycje w infrastrukturę B+R. W ciągu ostatnich 17 lat Politechnika Warszawska pozyskała 1,7 mld zł. Te potężne inwestycje pozwoliły nam utworzyć Centrum Innowacji, dzięki któremu wspieramy transfer technologii od uczelni do gospodarki. Mamy rozpoznany ten proces.*

25^{lat} Mazowsze

Dziś to już my wychodzimy do przedsiębiorców z naszą ofertą. Realizujemy wiele projektów naukowo-badawczych, które stymulują rozwój innowacji. Sprzedajemy coraz więcej technologii.

– Dzięki współpracy z Urzędem Marszałkowskim udało nam się wzmocnić współpracę między jednostkami samorządowymi. Skupiamy dziś 70 jednostek lokalnych. Jesteśmy największą organizacją w Polsce. Także najstarszą. Powstaliśmy w 1998 r. jako stowarzyszenie kilku gmin przy aktywnym udziale władz Samorządu Województwa – podkreśla Michał Olszewski, który piastuje też funkcję prezesa Stowarzyszenia Metropolia Warszawa. – **Mazowsze ma dużo szczęścia, że ma metropolię warszawską, a metropolia warszawska ma dużo szczęścia, że ma Mazowsze.** W tym ładnym sloganie nie ma wiele przesady. Centralnie położona Warszawa jest największym ośrodkiem gospodarczym i naukowym w Europie Środkowej – dodał. Do wyobraźni przemawia przytoczone przez niego założenie: gdyby Mazowsze było oddzielnym krajem, należałoby do średniej wielkości państw w Europie.

O sile Mazowsza decyduje zarówno liczba ludności jak i potencjał uczelni pod względem możliwości kształcenia kadr. Rocznie ze szkół wyższych regionu na rynek pracy trafia 50-60 tys. absolwentów. W większości to wysoko wykwalifikowane kadry. – **Mazowsze, silnie rozwinięte rolniczo, jest potężną bazą surowcową dla Warszawy, w której działa silna branża spożywcza.** Reprezentujące ją firmy wydzwignęły się na mocne marki znane na świecie. Ich powstanie nie byłoby możliwe bez naszej pozycji – dowodził Michał Olszewski.

Z perspektywy europejskiej

Jak na rozwój regionów patrzą instytucje europejskie? – Dla nas **priorytetami są zielona i cyfrowa transformacja.** W nowej perspektywie finansowej mamy też do czynienia z programowaniem inwestycji kształtujących bardziej inteligentną gospodarkę. W programie regionalnym dla Mazowsza również znalazło to

Podział statystyczny

Za sukces trzeba uznać nowy podział statystyczny Mazowsza. Dzięki temu region uniknął ograniczenia środków rozwojowych z budżetu po 2020 r. Mazowsze otrzymało ok. 2,1 mld euro w ramach programu Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027, z czego 1,6 mld euro przypada na region mazowiecki regionalny, a 501 mln euro na region warszawski stołeczny. Województwo po raz pierwszy skorzysta też z programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027. Szacuje się, że beneficjenci z regionu mazowieckiego regionalnego mogą pozyskać dodatkowo ok. 418 mln euro.

odzwierciedlenie. Ponad 900 mln euro ma być przeznaczonych na zwiększenie efektywności energetycznej, ochronę środowiska, a jednocześnie ponad 300 mln euro – na zwiększenie konkurencyjności MŚP i rozwój innowacyjności – mówił Simeon Shenev z Komisji Europejskiej. W czerwcu ubiegłego roku KE ułatwiła inwestycje w technologie, które przyczyniają się do zielonej transformacji. Priorytetem z tego punktu widzenia jest wdrażanie działań finansowanych z Funduszu Solidarności. Mazowsze powinno utrzymać tempo realizacji projektów. W poprzedniej perspektywie Polska była liderem pod tym względem.

Mazowsze jest inspirującym regionem. – Pierwszy raz byłem w Warszawie w 2005 r. W następnych latach regularnie przyjeżdżałem do tego miasta. Obserwowałem, z jaką dynamiką się zmienia. To dowodzi, jak Warszawa skorzystała na polityce spójności. Ale powstała luka rozwojowa między stolicą a pozostałą częścią regionu. Mazowsze będzie się starało ją zniwelować, przeznaczając 1,5 mld euro na słabiej rozwiniętą część regionu – opowiadał Simeon Shenev. Jego zdaniem, pozytywnym efektem są doświadczenia administracji władz lokalnych, które zajmują się regionem od 25 lat. Należy też docenić zdolności pozostałych interesariuszy, w tym organizacji pozarządowych, uczestniczących we wdrażaniu kolejnych programów i ocenie projektów.

Decentralizacja – jako delegowanie decyzyjności z poziomu centralnego na regionalny – bardzo dobrze zadziałała w Polsce. – Piękno polityki spójności polega na tym, że nie ma jednego rozwiązania, które byłoby odpowiednie dla wszystkich. W Polsce decentralizacja przyczyniła się do tego, że regiony zarządzają już nie 25 proc. (jak było na początku), ale mniej więcej 44 proc. środków europejskich – mówił Simeon Shenev. Pieniądze te są trafniej adresowane na zaspokajanie rzeczywistych potrzeb, ponieważ samorządy są bliżej mieszkańców i lepiej ich rozumieją.

Opracował Jerzy Gontarz

W e-magazynie przeczytasz pełną wersję artykułu.



Edukacja przyszłości

Absolwenci polskich szkół są nastawieni na rywalizację, bo przez cały okres kształcenia koncentrują się na rozwijaniu indywidualnych umiejętności i wbijaniu do głowy „twardej wiedzy”. Tymczasem szefowie dużych organizacji najwyżej u pracowników cenią umiejętność współpracy.

Takie wnioski płyną z debaty „Wpadamy na rafy czy budujemy mosty? Edukacja na miarę wyzwań przyszłości”, która odbyła się podczas drugiego dnia 13. Forum Rozwoju Mazowsza.

Szkoła jako droga dla każdego w każdym wieku

Mamy Europejski Rok Umiejętności, w czasie którego jedną z kluczowych kwestii jest wspieranie uczenia się przez całe życie. – *Miałam 32 lata, gdy poszłam na studia. Niektórzy pytali, czy to nie za późno. Odpowiadałam, że po ukończeniu uczelni czeka mnie jeszcze ponad 30 lat aktywności zawodowej, więc chyba nie jest za późno. W Szwecji mamy edukację dla ludzi w każdym wieku. Program rządowy zachęca do zmiany swoich kwalifikacji i zawodu osoby z 15-20-letnim stażem* – podkreślała Jelena Drenjanin. Dodała, że po roku spędzonym w żłobku przez całe życie się edukujemy.

To naturalne, że perspektywa każdej zmiany wywołuje w ludziach strach. – *Chcemy, by to inni się zmieniali, a nie my sami. Wcześniej mieliśmy przejście od rolnictwa do przemysłu, a teraz mamy rewolucję techniczną. Wyzwaniem dla naszych społeczeństw jest to, żeby działać w sposób inkluzywny. Gdy mówimy o edukacji, myślimy o młodych uczniach, którzy kończą szkołę i idą do pracy. Ale czy ktoś chciałby jechać do mechanika samochodowego, który ostatni raz szkolił się 30 lat temu?* – pytała retorycznie. Dziś samochody są tak zaawansowane technologicznie, że trzeba się znać nie tylko na mechanice, ale także na komputerach. Potrzeba ustawicznego dokształcania się



W debacie edukacyjnej udział wzięli (od lewej): **Jelena Drenjanin**, członkini Europejskiego Komitetu Regionów, członkini zgromadzenia lokalnego gminy Huddinge w Szwecji, prezeska JEDIN Consulting, **Jagoda Gandziarowska-Ziolecka** z Pracowni Gier Szkoleniowych, **Elżbieta Wojciechowska**, prezeska Fundacji Digital University, **dr Ilona Hłowiecka-Tańska**, zastępca dyrektora programowego ds. innowacji w Centrum Nauki Kopernik oraz prowadzący debatę **Artur Andrysiak**, członek Zarządu Agencji Rozwoju Mazowsza



fol. Agata Krzyżosińska/MJWPiU (x3)

dotyczy wszystkich zawodów. Dlatego edukacja musi trwać, byśmy mogli radzić sobie na rynku pracy.

Gra jako nauka współpracy

Samotność w świecie przyszłości nie jest pożądana. Świat staje się coraz bardziej skomplikowany, a rozwiązywanie problemów wymaga współpracy. Czy tego uczy współczesna szkoła? O tym, jak wygląda zderzenie oczekiwań z efektami systemu edukacji, opowiadała Jagoda Gandziarowska-Ziolecka z Pracowni Gier Szkoleniowych, która trenuje pracowników i menedżerów zarówno z firm, organizacji pozarządowych, jak i sektora publicznego. – *„Wrzucam” ludzi w gry, by nauczyć ich współpracy. Najczęściej udział w szkoleniach bazujących na grach jest dla pracowników i menedżerów pierwszym doświadczeniem, w którym trenują współpracę. A w dodatku mogą to omówić* – mówiła.

Obserwuje podczas swoich szkoleń, jaki jest efekt edukacji pozbawionej nauki współpracy. Osoby wchodzące do gry

w pierwszych podejściach przekrzykują się. Interesuje ich tylko to, by mieć czas na powiedzenie albo raczej wykrzyczenie swojego zdania. Nikogo nie chcą słuchać. Gdy jednak się orientują, że jest to błędna droga, zaczynają współdziałać. – *Widzę, że po raz pierwszy czerpią radość z tego, że uczą się komunikacji między sobą. Te gry pokazują lukę między człowiekiem, który kończy edukację, a człowiekiem, którego potrzebują organizacje – dodawała współtwórczyni Pracowni Gier Szkoleniowych.*

W badaniach Center for Creative Leadership na pytanie, jakich ludzi potrzebujecie, prezesi globalnych organizacji odpowiadali: wyposażonych w umiejętność współpracy i świadomych swoich możliwości. Czy tego uczy szkoła?

Uczeniowie czy studenci czują się zmuszani do tego, aby zrobić coś razem. To dla nich jest koszmar, bo nikt ich nie uczy kooperacji, a nagle mają współpracować nad jakimś problemem. Wiele osób z takich „zespołów projektowych” jest biernych i tylko liczy na to, że ktoś inny wykona całą pracę. Po realizacji projektu brakuje analizy: jak ona wyglądała, co szwankowało, dlaczego nie wszyscy się angażowali, jak to poprawić? Gry szkoleniowe mogłyby wiele zmienić w systemie edukacji. – *Gry pozwalają nam sprawdzić, jak reagujemy na innych i jak inni reagują na nas. Co zrobić, by być bardziej przekonującym, jak włączać innych do działania – przekonywała Jagoda Gandziarowska-Ziolecka.*

Edukacja jako inspiracja

Co nas kształtuje jako młodych ludzi? – *W Pracowni Przewrotu Kopernikańskiego pomyśleliśmy, że naszym głównym zadaniem jest tworzyć takie środowiska edukacyjne, które sprzyjają zdobywaniu kompetencji – mówiła dr Ilona Howiecka-Tańska z Centrum Nauki Kopernik (CNK). I wyjaśniała, że w szkole czy na studiach korzystamy z różnych obiektów i rozwiązań edukacyjnych. Ale chodzi o stworzenie takich sytuacji edukacyjnych, dzięki którym uczeń lub student rozpozna to, co jest dla niego ważne, co go interesuje. Wymieniała trzy linie edukacyjne, nad którymi pracuje CNK. Pierwsza dotyczy nauki świadomego korzystania ze sztucznej inteligencji. Druga to udostępnianie całej porcji wiedzy o świecie, której nie ma w podręcznikach: zmiana klimatu, bioróżnorodność, starzenie się społeczeństwa, nasz dobrostan. Trzecia kwestia to równość i inkluzyność w edukacji. – **Sztuką nie jest stworzyć superrozwiązania edukacyjne dla wybranych. My chcielibyśmy tworzyć takie rozwiązania, w których każdy się odnajdzie.** Dzięki temu będzie mógł powiedzieć: taką ścieżką mogę iść dalej – tłumaczyła dr Ilona Howiecka-Tańska.*

Na pytanie, czy potrzebujemy mistrzów, odpowiadała, że chodzi raczej o sytuacje edukacyjne, w których każdy będzie mógł rozpoznać swoje możliwości i szanse. O wartościowe doświadczenie, dzięki któremu zorientujemy się, kim jesteśmy. O uświadomienie, że jesteśmy częścią szerszej wspólnoty. W tym znaczeniu proces edukacji powinien pomagać nam odnajdować nasze najmocniejsze strony i inspirować do dalszego rozwoju.



Technologia jako narzędzie

Postrzeganie roli nauczyciela zmienia się. To już nie mistrz ani kontroler, a raczej dobry doradca. Elżbieta Wojciechowska, prezeska Fundacji Digital University, wołałaby definiować nauczyciela jako mentora, a nie osobę, która tylko sprawdza wiedzę. – *W naszej fundacji pracujemy z nauczycielami. Uczymy ich, jak powinni wdrażać technologie w życie szkolne, by lekcje były bardziej atrakcyjne. Celem jest to, by absolwenci, którzy wchodzą na rynek pracy, czuli się wyposażeni w aktualnie poszukiwane umiejętności – mówiła.*

Przed COVID-em trudno było przebić się z hasłem: używajmy technologii w szkole. Dopiero czas pandemii uświadomił środowisku nauczycielskiemu, że musi nadrabiać zaległości. **Uczeniowie nie przestaną korzystać z technologii.** Według Elżbiety Wojciechowskiej błędem jest zabranianie uczniom używania telefonu komórkowego. To jest jedno z ważnych narzędzi, o którym my decydujemy, jak go użyć. Oczywiście, **należy edukować młodych, jak mają postępować, by nie wpadli w sidła uzależnienia od smartfona czy komputera.**

– *25 lat temu koncentrowaliśmy się na obawach, że dzieci zbyt dużo czasu poświęcają na gry wideo czy komputerowe. Dziś tworzenie gier komputerowych to ważna gałąź przemysłu Szwecji – dodała Jelena Drenjanin. To, co dzieje się teraz, ukształtuje przyszłość i pojawiają się nowe zawody.*

Szkoła włączająca bez względu na wiek

Kim jest starszy człowiek? Zdaniem młodych to osoba w wieku 45+. Jest zatem wiele do nadrobienia w sferze mentalnej. W kontekście edukacji nie powinniśmy mówić tylko o młodych. To kwestia kulturowa, jak patrzymy na wiek. W Szwecji każdy może stać się studentem, choć pożyczki studenckie są udzielane osobom do 50. roku życia. A na emeryturę idzie się po ukończeniu 67 lat. – *Coraz lepiej dbamy o zdrowie i żyjemy dłużej. Ludzie po siedemdziesiątce też są aktywni. Dla Europy jest istotne, by korzystać z wiedzy i umiejętności także starszych pracowników. Chiny i Indie tak nas wyprzedzają pod względem rozwoju, mają coraz więcej inżynierów. Dlatego musimy edukować ludzi w różnym wieku, a nie tylko młodych – podkreśliła Jelena Drenjanin.*

Edukacja musi być włączająca. To nie jest etap, który dla starszych się zamyka.

Opracował Jerzy Gontarz



Lider Zmian

Najlepsi są wśród nas!

Przedsiębiorczy, innowacyjni, wyznaczający kierunki rozwoju. Tacy są właśnie mazowieccy liderzy zmian. Od kilku lat odkrywamy ich dzięki konkursowi Lider Zmian Funduszy Europejskich. Laureatów tegorocznej edycji poznaliśmy 14 listopada br. podczas 13. Forum Rozwoju Mazowsza.

Do tegorocznej edycji konkursu zostało zgłoszonych 126 projektów w siedmiu kategoriach:

- **Zielone Fundusze Europejskie**
- **Cyfrowe Fundusze Europejskie**
- **Mobilne Fundusze Europejskie**
- **Fundusze Europejskie dla Młodych**
- **Fundusze Europejskie bliskie mieszkańcom**
- **Przedsiębiorcze Fundusze Europejskie**
- **Nowoczesne Fundusze Europejskie.**

Poznajmy najlepszych!



Zielone Fundusze Europejskie

Miejsce I

Gmina Miasta Radomia: Termomodernizacja Budynku Zespołu Szkół Elektronicznych przy ul. Sadkowskiej 19 w Radomiu

Dzięki inwestycji o 75 proc. (w stosunku do stanu przed realizacją projektu) zmniejszyło się zapotrzebowanie obiektu na energię. Docieplone zostały ściany i stropy, zamontowano panele fotowoltaiczne. Zmodernizowano instalację elektryczną, usprawniono instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.



fol. ZSE im. Bohaterów Westerplatte w Radomiu (x2)

Miejsce II

Gmina Czarnia: Redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza w gminie Czarnia

W domach mieszkalnych wymieniono pięć źródeł ciepła (kotłami na pellet oraz elektrycznymi zastąpiono kotły na węgiel) i zamontowano na nich pięć instalacji fotowoltaicznych. Modernizację energetyczną przeprowadzono w pięciu budynkach użyteczności publicznej w Czarni, Długim oraz Surowem.

Miejsce III

Miasto stołeczne Warszawa i partner projektu Mazowiecka Agencja Energetyczna sp. z o.o.: Modernizacja zabytkowego budynku Pałacyku Konopackiego i jego otoczenia w celu aktywizacji społecznej i gospodarczej warszawskiej Pragi

W zmodernizowanym Pałacyku Konopackiego powstało sąsiedzkie centrum aktywności. Założony w budynku Dom Kultury Praga wspiera integrację mieszkańców Nowej Pragi. Pobliski ogród po uporządkowaniu stał się pierwszą zieloną enklawą na Nowej Pradze.



Cyfrowe Fundusze Europejskie

Miejsce I

Akademia Leona Koźmińskiego: E-Akademia – wdrożenie e-usług w Akademii Leona Koźmińskiego

Owocem projektu jest portal myKozminski oferujący 13 usług funkcjonalnych. Są nimi m.in. e-dyplom, e-obecność, e-edukacja czy e-klinika przedsiębiorczości. Wykorzystując wdrożone rozwiązania, Akademia skutecznie stawiała czoło pandemii COVID-19.



fot. Akademia Leona Koźmińskiego (x2)

Miejsce II

Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Radzyminie: Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej – Wdrożenie e-usług dla pacjentów Centrum Medycznego im. Bitwy Warszawskiej 1920 r. w Radzyminie

E-obchód, e-wizyta, e-wypis i e-Medycyna Pracy – takie m.in. narzędzia mają dziś do dyspozycji pracownicy centrum medycznego, pacjenci i kontrahenci szpitala. Poszczególne elementy uzupełniają się, tworząc system kompletnych usług medycznych.

Miejsce III

Gmina Nadarzyn: Wdrożenie e-usług w gminie Nadarzyn

W gminie Nadarzyn można korzystać z takich e-usług jak m.in. e-podatki od nieruchomości, e-woda-ścieki lub e-informacja przestrzenna. Ruszył także system „Mój Nadarzyn”, który powiadamia np. o wyłączeniach w sieci energetycznej czy wodociągowej.

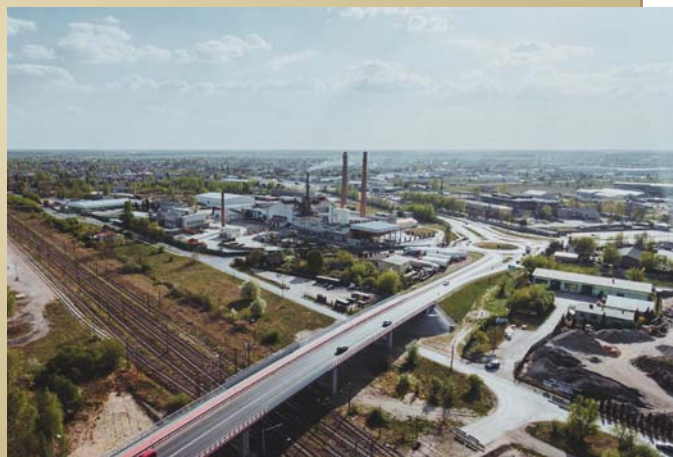


Mobilne Fundusze Europejskie

Miejsce I

Gmina Wyszków: Budowa obwodnicy śródmiejskiej Wyszkowa – etap III i IV

Inwestycja rozładowała ruch samochodowy w korkującym się centrum Wyszkowa. Nowa droga (1,8 km) zwiększyła dostępność dzielnicy przemysłowej. Nowy wiadukt nad linią kolejową zwiększył bezpieczeństwo jadących w tej części miasta.



fol. Urząd Miejski w Wyszowie (x2)

Miejsce II

Gmina Miasto Płock: Budowa trasy północno-zachodniej miasta Płocka

Nowe odcinki (węzeł „Boryszewo” w ul. Otolińskiej – węzeł „Bielska”, węzeł „Bielska” – węzeł „Długa”) zwiększyły konkurencyjność Obszaru Funkcjonalnego Miasta Płocka. Bardziej dostępne pod względem komunikacyjności jest także północne Mazowsze.

Miejsce III

Koleje Mazowieckie sp. z o.o.: Zakup 6 sztuk nowych pięcioczątonowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych

Sześć nowych Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych obsługuje połączenia regionalne w woj. mazowieckim po zmodernizowanej sieci TEN-T między Warszawą a Działdowem (woj. warmińsko-mazurskie). Nowy symulator jazdy pociągami podnosi umiejętności maszynistów i kandydatów do tego zawodu.

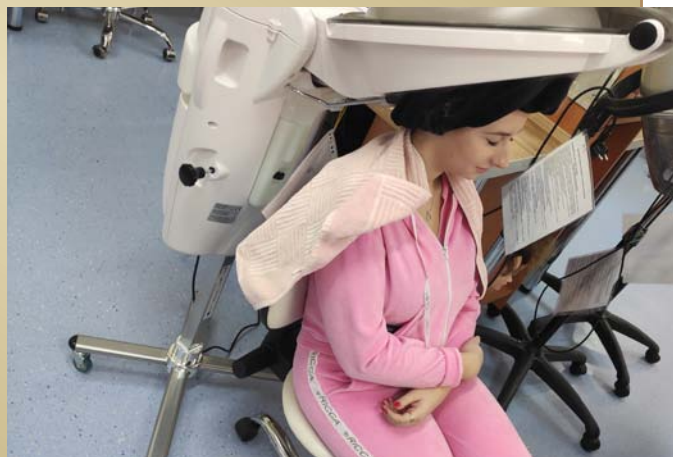


Fundusze Europejskie dla Młodych

Miejsce I

Gmina Miasto Płock: Zawodowe B2B w Zespole Szkół Usług i Przedsiębiorczości w Płocku

Umiejętności zawodowe podniosło ponad 340 uczniów kształcących się m.in. w zawodach technik organizacji turystyki, technik przemysłu mody i technik usług fryzjerskich. 14 nauczycieli uczestniczyło w szkoleniach rozszerzających kompetencje zawodowe. Zakupiono sprzęt i materiały do pracowni fryzjerskiej, gastronomicznej, mody i reklamy.



fol. Zespół Szkół Usług i Przedsiębiorczości w Płocku (x2)

Miejsce II

Urząd Dzielnicy Białołęka m.st. Warszawy: Przyjazne przedszkole dla wszystkich dzieci

W Przedszkolu nr 414 dla 240 przedszkolaków wprowadzono dodatkowe zajęcia. Obejmowały one m.in. sensoplastykę, logorytmikę, trening umiejętności społecznych oraz koordynację wzrokowo-ruchową. Dzięki szkoleniom 50 nauczycieli podniosło swoje kompetencje. Dla dzieci z niepełnosprawnościami kupiono wyposażenie i sprzęt.

Miejsce III

Fundacja Rozwoju Edukacji Małego Inżyniera i partner projektu Urząd Dzielnicy Białołęka m.st. Warszawy: Zostań Mistrzem Kompetencji w Szkole Podstawowej nr 356

Szkoła zyskała sprzęt i pomoce naukowe do pracowni przyrodniczej, biologicznej, matematycznej i komputerowej. Z dodatkowych zajęć skorzystało 202 uczniów. W wakacje organizowano półkolonie edukacyjne. Utworzona międzyszkolna pracownia biologiczna jest udostępniana szkołom podstawowym nr 110 i 118.



Fundusze Europejskie bliskie mieszkańcom

Miejsce I

Miasto Węgrów i partner projektu Powiat Węgrowski: Zagospodarowanie dawnego browaru przyklasztornego do nowych funkcji usługowo-gastronomicznych

Wyremontowane zabytkowe budynki dawnego browaru i manufaktury pełnią nowe funkcje społeczne i gospodarcze – działa tu m.in. Spółdzielnia Socjalna „Węgrowianka”. W zrewitalizowanym parku im. Armii Krajowej i jego otoczeniu znajdują się teraz amfiteatr, skatepark, park linowy, plac zabaw i boisko.



Fot. Urząd Miejski w Węgrowie (x2)

Miejsce II

Miasto Stołeczne Warszawa i partner projektu Stowarzyszenie Niepełnosprawni dla Środowiska EKON: Opiekuńcza Warszawa

103 niesamodzielnym mieszkańcom Warszawy zaoferowano usługi opiekuńcze lub mieszkanie wspomagane. Założono bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego. Można tu wynająć m.in. łóżka rehabilitacyjne elektryczne, podnośniki kąpielowo-transportowe, balkoniki i koncentratory tlenu.

Miejsce III

Mazowiecki Szpital Specjalistyczny im. dr. Józefa Psarskiego w Ostrołęce: Zwiększenie dostępności do usług zdrowotnych w Mazowieckim Szpitalu Specjalistycznym im. dr. Józefa Psarskiego w Ostrołęce

W szpitalu utworzono Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej z Pododdziałem Rehabilitacji Neurologicznej, do którego kupiono specjalistyczną aparaturę medyczną i wyposażenie. W sprzęt i aparaturę wzbogaciły się także m.in. Zakład Rehabilitacji, Sala Operacyjna Ortopedyczna i Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej.



Przedsiębiorcze Fundusze Europejskie

Miejsce I

A-Z Color sp. z o.o. sp. k.: Wdrażanie innowacyjnej technologii fotostabilizacji opakowań giętkich i etykiet

Firma z miejscowości Antonie k. Ostrołęki wdrożyła własną technologię, która rozwiązuje problem fotodegradacji opakowań i etykiet w branży spożywczej. Wprowadziła na rynki krajowy i zagraniczne nowy produkt: opakowania i etykiety zabezpieczone przed działaniem promieniowania ultrafioletowego.



fol. A-Z Color (x2)

Miejsce II

HiSkin sp. z o.o.: Wdrożenie wyników prac B+R w celu wprowadzenia na rynek innowacyjnej linii wegańskich kosmetyków dedykowanych włosom o różnej porowatości

Firma z Wyszogrodu zakupiła urządzenia do produkcji nowej linii wegańskich kosmetyków do włosów o różnej porowatości. Linia „Crazy Hair” składa się z 10 innowacyjnych, wysokiej jakości kosmetyków: szamponów, odżywek, miksów olejowych, peelingu i wcierki.

Miejsce III

Grehen sp. z o.o.: Wdrożenie wyników prac B+R nad platformą CENT® (CultureEcologyNatureTechnology®) w celu wprowadzenia na rynek szerokiej oferty produktów biodostępnych dla skóry i przyjaznych środowisku naturalnemu, opartych na technologii ciekłych kryształów

Firma z Dyzina uruchomiła produkcję kosmetyków opartych na strukturach ciekłokrystalicznych, tj. na platformie CENT® (CultureEcologyNatureTechnology®). Kremy, maski, serum i płaty mają wyjątkowe działanie odbudowujące, kojące, łagodzące i nawilżające skórę.

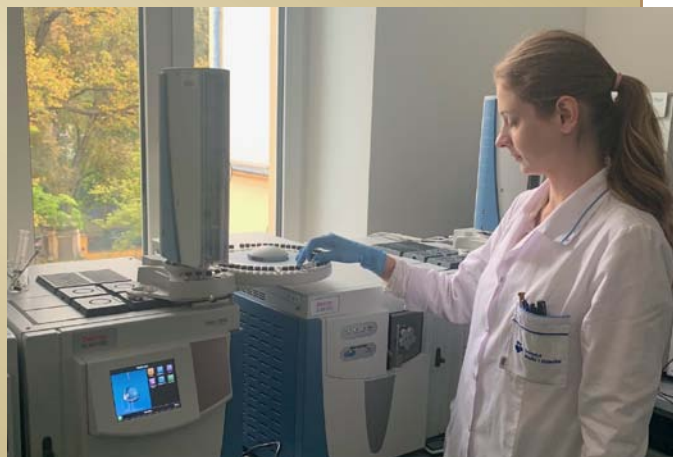
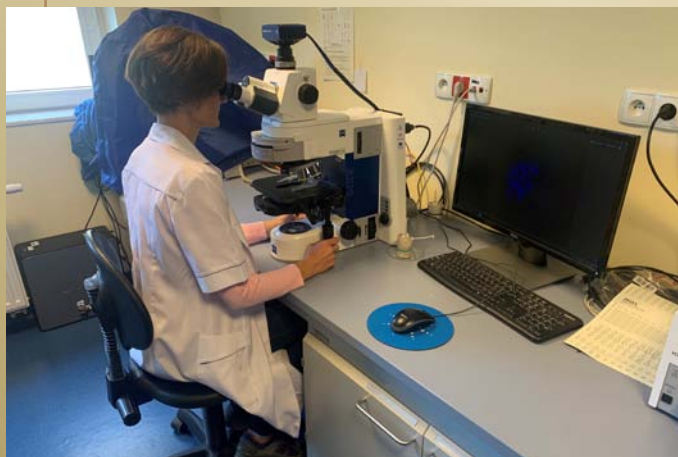


Nowoczesne Fundusze Europejskie (ocena kapituły)

Miejsce I

Instytut Matki i Dziecka: Mazowieckie Centrum Badawczo-Rozwojowe Diagnostyki Matki i Dziecka

Dzięki zakupowi wysokospecjalistycznej aparatury laboratoryjnej na wyższy poziom weszła diagnostyka z zakresu m.in. genetyki medycznej i diagnostyki wrodzonych wad metabolizmu. Opracowane w utworzonym Mazowieckim Centrum Badawczo-Rozwojowym Diagnostyki Matki i Dziecka w Warszawie nowe metody diagnostyczne poprawią trafność diagnostyczną i zakres analizowanych parametrów.



fot. Instytut Matki i Dziecka w Warszawie (x2)

Miejsce II

Sieć Badawcza Łukasiewicz Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy (ITeE-PIB): Utworzenie Ośrodka Inteligentnych Specjalizacji w Zakresie Innowacyjnych Technologii Przemysłowych oraz Bezpieczeństwa Technicznego i Środowiskowego

W utworzonym w Radomiu Ośrodku Inteligentnych Specjalizacji w Zakresie Innowacyjnych Technologii Przemysłowych oraz Bezpieczeństwa Technicznego i Środowiskowego w ITeE-PIB prowadzone są prace badawcze i aplikacyjne z zakresu m.in. mechatroniki i optomechatroniki oraz zaawansowanych technologii materiałowych, szczególnie inżynierii powierzchni czy wspomagania pasywnego budownictwa.

Miejsce III

Sieć Badawcza Łukasiewicz Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy (ITeE-PIB): Centrum Prototypowania Instytutu Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu

Otwarte w Radomiu Centrum Prototypowania ITeE-PIB wspiera rozwój nowatorskich rozwiązań produktowych opracowywanych w ośrodkach naukowych i zakładach przemysłowych Mazowsza. Powstają tu m.in. zaawansowane systemy technologiczne do przyrostowego wytwarzania złożonych elementów konstrukcyjnych, które stosuje się w prototypach innowacyjnych maszyn i urządzeń procesowych.

Dobre efekty promocji



Zwierzęta też poczuły zmianę. Ruszyła nowa odsłona strony internetowej poświęconej Funduszom Europejskim dla Mazowsza. Instytucja, która realizuje program – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych (MJWPU) – w sympatyczny, nieco zabawny, a przede wszystkim skuteczny sposób poinformowała o tym mieszkańców regionu.

Instytucja wykorzystwała w tym celu zarówno reklamę zewnętrzną, jak i działania w sieci internetowej. Takie hybrydowe kampanie to już codzienność. Są po prostu efektywne i docierają do wszystkich, również do tych, którzy nieufnie podchodzą do aplikacji internetowych. Gdziekolwiek się obejrzyysz, na jakąkolwiek platformę społecznościową wejdiesz, tam jeź, pies albo panda przypominają o nowym adresie ważnym dla Mazowszan: www.funduszeUEdlaMazowsza.eu.

Siła mediów społecznościowych

Ostatnie dwie dekady cechuje dynamiczny rozwój mediów społecznościowych (SM – od *social media*). **Wkrótce minie 20 lat od uruchomienia pierwszej wersji Facebooka**, który początkowo był platformą do przeglądania zdjęć studentów Uniwersytetu Harvarda, czołowej amerykańskiej uczelni. Dziś jest nie tylko globalną siecią społecznościową, ale też potężną platformą marketingową (2,96 mld użytkowników na koniec 2022 r.).

Świat powszechnie korzysta z tej i innych podobnych aplikacji, jak Instagram, X (dawniej Twitter), YouTube, LinkedIn, Pinterest czy królujący wśród młodzieży TikTok. Te kanały komunikacji służą dziś zarówno do promocji marek osobistych, jak i firm, organizacji społecznych czy idei. Nawet prezydenci i rządy wykorzystują je do ogłaszania swych stanowisk w różnych sprawach i komunikowania się ze społeczeństwem.

Nic zatem dziwnego, że i tutaj znajdziemy wiele informacji o Funduszach Europejskich. Z mediów społecznościowych korzysta Komisja Europejska i chyba większość instytucji odpowiadających za realizację programów składających się na politykę spójności. **Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, której podlega realizacja programu regionalnego (do niedawna RPO WM, teraz FEM), ma swój profil na Facebooku już od 2012 r.** Od 2021 r. posługuje się nazwą Fundusze Europejskie dla Mazowsza. Wprowadziła ją jeszcze przed uruchomieniem pod tą samą nazwą nowego programu regionalnego na lata 2021-2027. Od niedawna wszystkie województwa stosują nazwę programów regionalnych w tym samym schemacie (np. Fundusze Europejskie dla Podkarpacia).

Do czego służą nam SM?

MJWPU na swojej stronie na Facebooku publikuje informacje o ogłaszanych naborach, zrealizowanych projektach, podpisanych umowach, wydarzeniach związanych z Funduszami Europejskimi dla Mazowsza na lata 2021-2027 (FEM) czy akcjami informacyjnymi. Internauci, którzy często korzystają z Facebooka i obserwują na tej platformie stronę Mazowieckiej Jednostki, otrzymują powiadomienia o nowych wpisach. Są więc na bieżąco informowani o działaniach MJWPU.

Podobny mechanizm działa w innych aplikacjach. Każda kładzie nacisk na inny rodzaj treści. Na Facebooku można wyeksponować zarówno zdjęcia i filmy, jak i ciekawy, dłuższy lub krótszy wpis z linkami, hashtagami i oznaczeniami



SERWISY SPOŁECZNOŚCIOWE CECHUJE MNIEJ OFICJALNY JĘZYK I WIĘKSZA BEZPOŚREDNIOŚĆ W KOMUNIKOWANIU

innych użytkowników. Dzięki tym ostatnim post może się szybciej rozpowszechniać. Podstawową treścią w YouTube są oczywiście filmy i streaming na żywo z odbywających się wydarzeń. Dzięki temu mogliśmy na przykład obserwować debaty podczas ostatniego Forum Rozwoju Mazowsza. Instagram i Pinterest przyciągają przede wszystkim zdjęciami, X – krótkimi wpisami dotyczącymi aktualnych wydarzeń (w polskiej przestrzeni jest mocno zdominowany przez politykę). LinkedIn gromadzi profesjonalistów z różnych dziedzin, którzy publikują merytoryczne treści. Często są tu poruszane problemy interdyscyplinarne, poszerzone o pytania z pogranicza filozofii, zarządzania, socjologii czy marketingu. TikTok z kolei, wypełniany krótkimi materiałami wideo, przyciąga głównie osoby, które potrzebują rozrywki. Ale część posiadaczy konta chińskiej aplikacji deklaruje, że na TikToku poszukuje inspiracji i śledzi najnowsze trendy.

Oczywiście istnieje dużo więcej serwisów streamingowych i społecznościowych, np. Mastodon, Reddit, Flickr, Foursquare, Spotify, Telegram, ale w Polsce najczęściej można się spotkać z wtyczkami do Facebooka, YouTube, Instagrama, X i TikToka.

Które medium wciąga

Ciekawych wniosków dostarczyło badanie przeprowadzone w 2022 r. przez agencję GetHero i SWPS. W czerwcu tamtego roku w aplikacji TikTok zalogowało się 13 mln użytkowników. W tym samym czasie z Facebooka skorzystało prawie 26,3 mln osób, a z Instagrama 15,7 mln. Średnio użytkownicy spędzali wtedy: na TikToku – 18 godz. 31 min, na Facebooku – 16 godz. 10 min, a na Instagramie – 4 godz. 5 min. Więcej: <https://wojciechbizub.pl/blog/tiktok-w-polsce/>



Zróznicowany język komunikatów

Serwisy społecznościowe cechuje mniej oficjalny język i większa bezpośredniość w komunikowaniu. Na przykład na Facebooku nie napiszemy: „Ogłosiliśmy dwa konkursy z Działania 8.4 Integracja społeczno-zawodowa obywateli państw trzecich, Typ projektów: Kompleksowe działania w zakresie integracji społecznej i zawodowej uzupełnione niezbędnymi usługami społecznymi na rzecz obywateli państwa trzecich, w tym migrantów oraz ich otoczenia (...)”. Użyjemy krótszego i prostszego komunikatu: „Ogłaszamy 2 nabory na działania wspierające obywateli państw trzecich, w tym migrantów. Kto może wziąć udział w konkursie? (...)” i podamy odsyłacze do ogłoszenia i źródłowych dokumentów. Na X komunikat będzie równie prosto sformułowany: „Wystartowały 2 konkursy o #FunduszeEuropejskie na działania wspierające obywateli państw trzecich, w tym migrantów”. W mediach społecznościowych nawet ogłoszenie o naborze projektów z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej może mieć atrakcyjną oprawę.



Nie oznacza to, że komunikaty na stronie internetowej są złe. Stronę internetową instytucji odwiedzamy rzadziej. Natomiast nasze wpisy w serwisach społecznościowych są jak ogłoszenia i plakaty wywieszane na każdym rogu ulicy, w lokalach czy na witrynach sklepowych. Im gęstsza jest nasza sieć (liczba obserwujących, liczba oznaczonych profili, popularnych hashtagów itp.), tym częściej się pokazują nasze posty. Im bardziej atrakcyjny i prosty jest to wpis, tym większa szansa, że zostanie przeczytany. Ta gra toczy się o uwagę użytkowników internetu.

Intuicyjny interfejs

Serwis internetowy FEM i tak pozostanie podstawowym źródłem informacji o programie. Tu jest dostępna cała dokumentacja i ścieżka administracyjna związana z pozyskiwaniem

dotacji. Tu będą trafiać wszyscy, którzy zainteresują się Funduszami Europejskimi dla Mazowsza, ogłaszanymi konkursami i zdecydują się na składanie wniosków. Dlatego ta strona również musi być atrakcyjna, dostępna (standardy WCAG) i przejrzysta. Gwarantuje to nieprzeładowana, spójna grafika, odpowiednio rozmieszczone sekcje z podziałem tematycznym i dobrze dobrane zdjęcia. Interfejs jest kluczowy, by użytkownik nie tracił czasu na poszukiwanie informacji. Strona ma przyciągać możliwie prostym komunikatem skierowanym do odbiorcy i łatwą nawigacją. No i dobrze, by nieco się odróżniała od innych tego typu portali. Taka właśnie jest nowa strona internetowa Funduszy Europejskich dla Mazowsza.



Nawet zwierzęta to czują

Żeby ta zmiana nie uszła uwadze odbiorców, tym razem do akcji ruszyły zwierzęta. Słodki jeź tuptał na nową stronę na reklamach na tyłach autobusów, które jeżdżą po Płocku, Ostrołęce, Siedlcach, Radomiu, Otwocku, Pruszkowie, Grodzisku Mazowieckim, Żyrardowie, Brwinowie, Wołominie i Legionowie. Pies węszył zmianę na citylightach zlokalizowanych na 100 przystankach w Warszawie. A panda uśmiechała się do ludzi w ponad 300 bankomatach na Mazowszu. Zwierzęta te przemawiały do nas także w sieci internetowej. Mazowiecka Jednostka podjęła nawet pewną grę z odbiorcami tych komunikatów, zachęcając ich do nadsyłania zdjęć i zamieszczania w komentarzach pod wpisami.



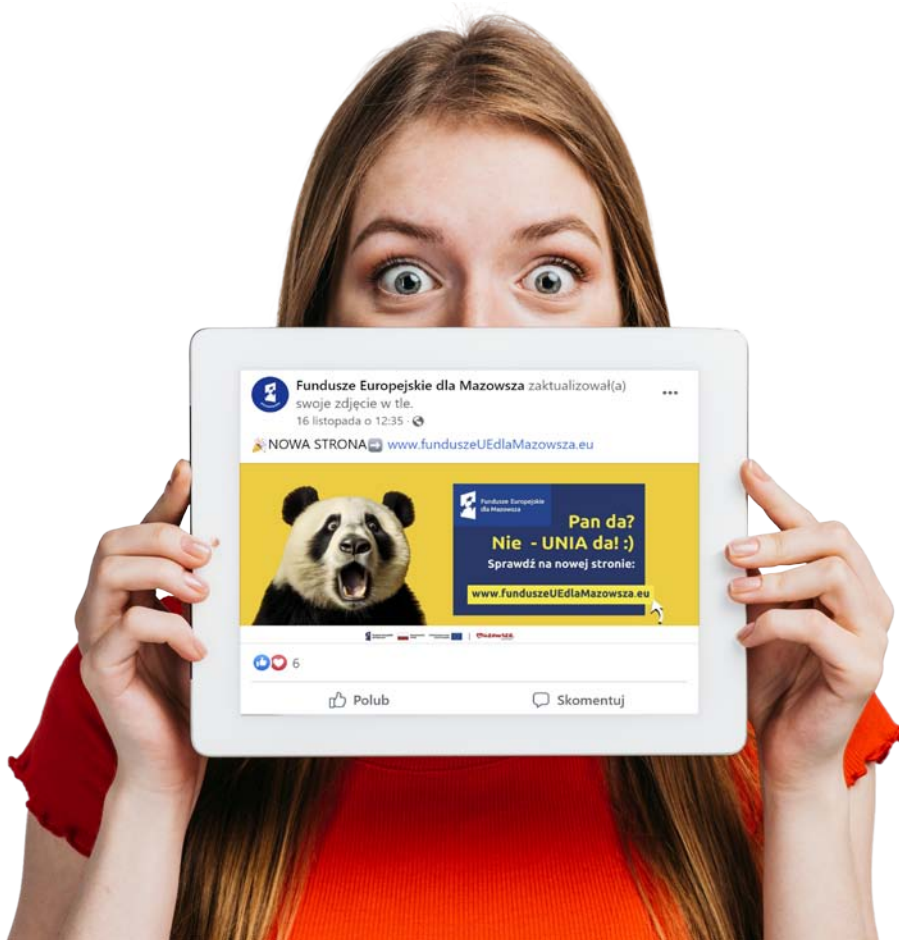
Fundusze Europejskie dla Mazowsza

Czy wiesz dokąd tupta jeź?

Po fundusze europejskie! :-)

Sprawdź na nowej stronie:

www.funduszeUEdlaMazowsza.eu



Kampania promocyjna oparta na sympatycznych wizerunkach zwierząt i prostych hasłach nie tylko ociepla pracę administracji związanej z dystrybucją środków z polityki spójności. Działa także podprogowo: „Nawet zwierzęta instynktownie to czują, więc to musi być naprawdę dobre”.

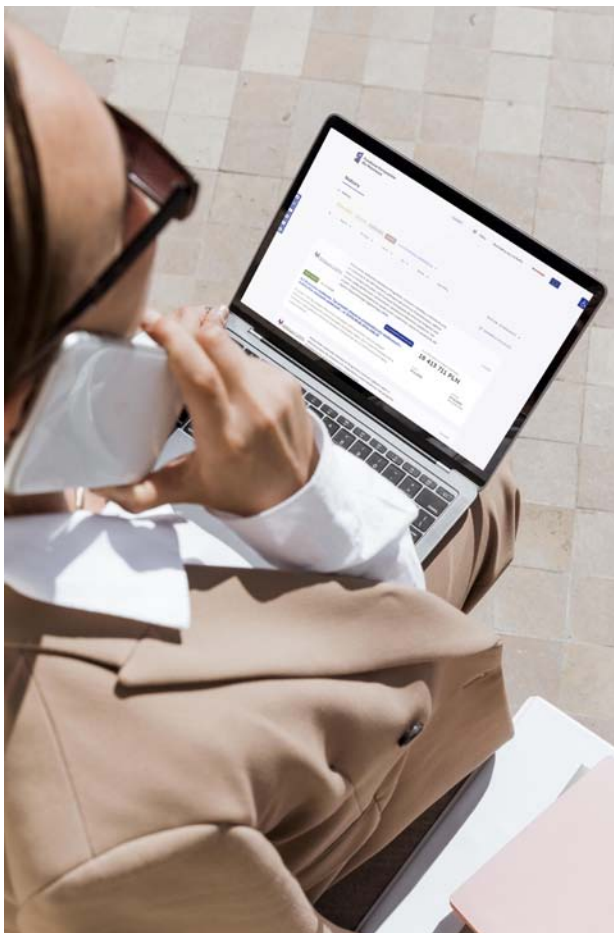
Polska najlepiej informuje o polityce spójności

Takie działania mają bardzo pozytywny wpływ na świadomość, jakie korzyści wynikają z członkostwa Polski w UE. Według Eurobarometru, aż 80 proc. Polaków wie, że Unia Europejska zapewnia wsparcie finansowe regionom i miastom. Tymczasem średnia w UE wynosi 39 proc. (<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2970>). Ktoś może uznać, że dalsza akcja promocyjna jest niepotrzebna, bo Fundusze Europejskie są dostatecznie dobrze wypromowane. Nie wszystkie działania cieszą się tak dużą popularnością jak dotacje dla firm. A jest wiele obszarów życia, którymi przedsiębiorcy się nie zajmą.



GDZIEKOLWIEK SIĘ OBEJRZYSZ, NA JAKĄKOLWIEK PLATFORMĘ SPOŁECZNOŚCIOWĄ WEJDZIESZ, TAM JEŻ, PIES ALBO PANDA PRZYPOMINAJĄ O NOWYM ADRESIE WAŻNYM DLA MAZOWSZAN:

WWW.FUNDUSZEUEDLAMAZOWSZA.EU



Mowa choćby o edukacji, polityce społecznej, zdrowiu czy usługach publicznych. Trzeba także wspomnieć o wielkich wyzwaniach – zapobieganiu zmianom klimatu, kryzysie energetycznym, cyfryzacji, starzeniu się społeczeństw, migracji oraz wyrównaniu szans. Na to wszystko pozwalają nam się przygotować inwestycje z polityki spójności czy z funduszy NextGenerationEU (z których jest finansowany Krajowy Plan Odbudowy).

Mazowiecka Jednostka jest nie tylko aktywna w mediach społecznościowych. Robi znacznie więcej. **Po raz 13. zorganizowała Forum Rozwoju Mazowsza** – największą imprezę regionalną poświęconą Funduszom Europejskim. Beneficjentom programu regionalnego oraz wielu innym instytucjom i uczelniom stwarza ono okazję do zaprezentowania swojej oferty. Jest także przestrzenią do dyskusji o aktualnych wyzwaniach regionu, kraju i Europy. MJWPU po raz kolejny przeprowadziła konkurs Lider Zmian Funduszy Europejskich. Pozwolił on wskazać tych, którzy najskuteczniej korzystają z programu regionalnego. Jest to świetne narzędzie promocji dobrych praktyk.

Skuteczność i jakość działań promocyjnych podejmowanych przez MJWPU po raz kolejny potwierdził werdykt jurorów i publiczności Konkursu Spotów Reklamowych „Fundusze Europejskie w Kadrze” w ramach 31. Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCAMERIMAGE 2023. Trzy statuetki dla spotów „Pełna kulturka na Pradze” i „W rytmie Funduszy Europejskich” mówią same za siebie (więcej na s. 42-43).

Jerzy Gontarz

Wikipedia jako narzędzie informowania

Jeśli zrealizowaliśmy ciekawy projekt i chcemy się podzielić tą informacją z szeroką publicznością, także zagraniczną, warto pomyśleć o utworzeniu wpisu w Wikipedii. Przy ponad 40 mln użytkowników jest ona potężną i wpływową encyklopedią internetową, która wywarła znaczący wpływ na rozpowszechnianie i dostęp do informacji. Jej siłą jest ogromna liczba wpisów z różnych dziedzin, dzięki czemu ta wiedza jest łatwo dostępna dla ludzi na całym świecie. Wikipedia jest szeroko wykorzystywana jako

pierwsze źródło informacji w celach edukacyjnych. Wielu studentów i badaczy zaczyna od Wikipedii, by docierać do kolejnych źródeł.

Otwartość Wikipedii jest jedną z jej kluczowych zalet, gdyż w zasadzie każdy może dodawać i edytować treści. Przy czym informacje powinny być weryfikowalne i poparte wiarygodnymi źródłami. Nad jakością i wiarygodnością wpisów czuwa społeczność redaktorów, którzy na bieżąco monitorują wpisy i mogą akceptować lub odrzucać zmiany.

Nowe szaty dawnego kasyna oficerskiego w Twierdzy Modlin

Wśród surowych murów Twierdzy Modlin wznosi się wyjątkowy budynek dawnego kasyna oficerskiego. Jeszcze przed kilku laty przypominający pałac obiekt był dostępny tylko dla nielicznych i stopniowo popadał w ruinę. Teraz znów żyje i każdy może go odwiedzić. Warto poznać tę perłę w koronie modlińskich fortyfikacji.

Kasyno zostało wzniesione przed I wojną światową. Decyzja o jego budowie zapadła w czasach pokoju, kiedy carscy oficerowie równie wiele czasu, co na doskonaleniu sztuki wojennej, spędzali na rozrywce. Architekt pozwolił sobie na rozmach, a nawet pewien luksus. Bo za taki należy uznać wyposażenie budynku w prąd elektryczny, ogrzewanie parowe, a nawet coś na kształt klimatyzacji. Nie oszczędzono również środków na bogaty wystrój wnętrz, który – choć nadgryziony zębem czasu – zachował się do dziś i został pieczołowicie odrestaurowany. Elewacja, wprawdzie nie tak surowa jak w pozostałych obiektach wojskowych, nie sprawia wrażenia szczególnie lekkiej i finezyjnej. **Efektowniej prezentuje się wnętrze budynku – ono potrafi zachwycić.** Z pewnością niezwykła jest reprezentacyjna klatka schodowa z misterną, kutą balustradą zakończoną smokami. Pięknie wygląda dawna sala balowa z bogatymi sztukateriami – w późniejszym czasie przekształcona w kino-teatr. Jednak największy zachwyt wzbudza obecna sala balowa, wcześniej pełniąca funkcję jadalni. Możemy w niej podziwiać m.in. imponujące mazerunki, czyli polichromie, które wyglądają tak, jakby były malowane na drewnie.

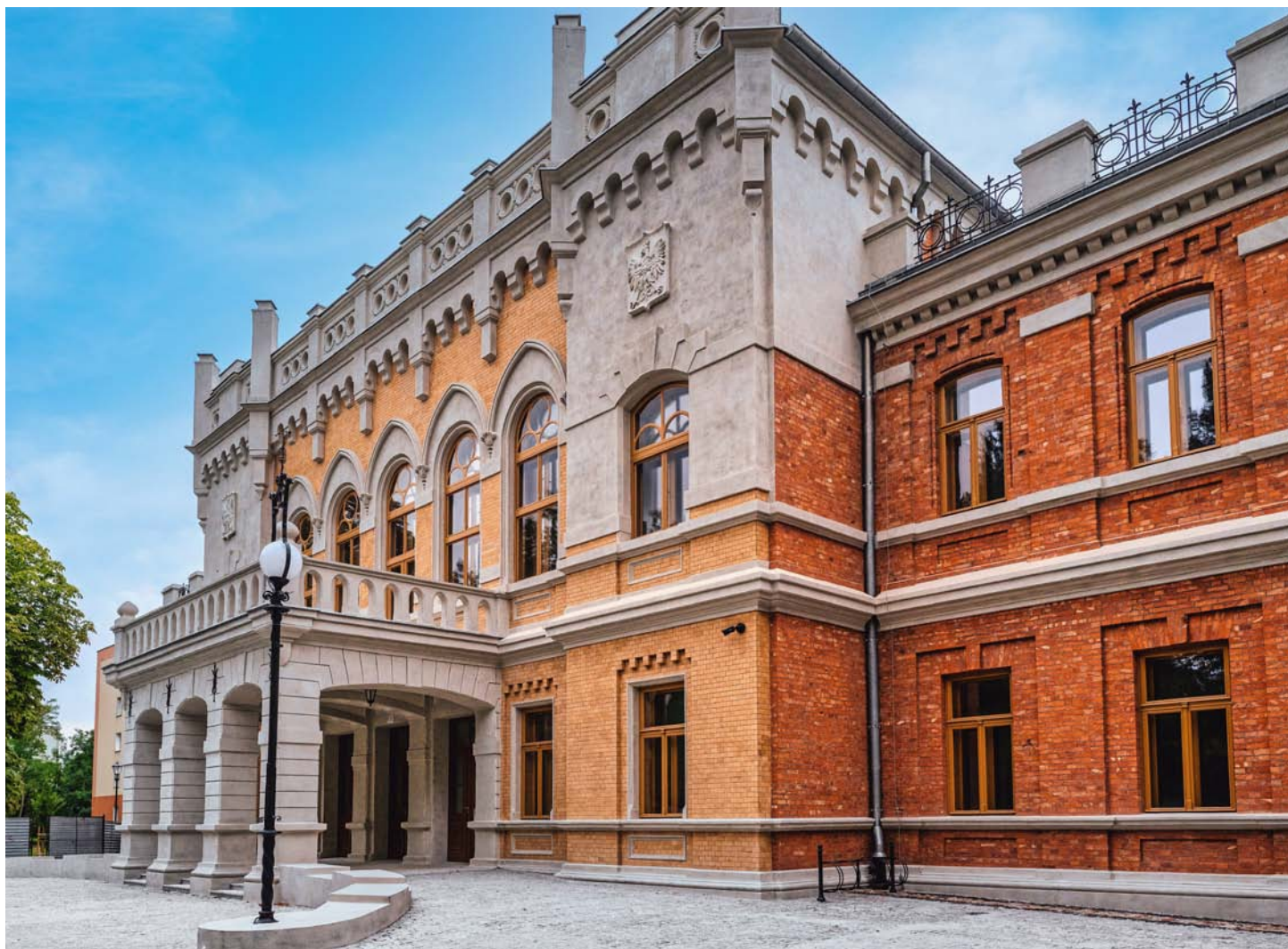
Projekt: Wzrost regionalnego potencjału turystycznego poprzez rewaloryzację dawnego kasyna oficerskiego w Twierdzy Modlin

Wartość projektu: ok. 6,7 mln zł

Dofinansowanie z UE: ok. 3,3 mln zł

Cztery wymiary zmiany, jedna inwestycja

Ogromny obiekt wraz z otoczeniem wymagał wielomilionowych nakładów finansowych. Przez sto lat kasyno było użytkowane przez wojsko. Z biegiem czasu przybierało warstw farby na ścianach i detalach architektonicznych. W efekcie z wolna zacierały się pierwotne i oryginalne wnętrza klubu oficerskiego. Powiększała się skala zaniedbań, a co za tym idzie – lista pilnych remontów. W końcu Agencja Mienia Wojskowego wystawiła budynek na sprzedaż. – *Zabiegałem, by obiekt trafił*



fot. Piotr Zakrzewski

pod opiekę Miasta, a nie w ręce prywatne. **Udało się odkupić dawne kasyno oficerskie i postawiliśmy sobie za cel, aby je uratować: wyremontować i przywrócić mieszkańcom** – mówi Jacek Kowalski, burmistrz miasta Nowy Dwór Mazowiecki. – *Zależało nam na tym, aby była tu prowadzona działalność kulturalna i obiekt stał się jedną z głównych atrakcji turystycznych. Dodatkowo przewidzieliśmy w nim funkcjonowanie m.in. restauracji i kawiarni. Z budżetu Miasta wyłożyliśmy ogromne środki na ratowanie obiektu i przywrócenie mu świetności, jednak przedsięwzięcie udało się rozpocząć po uzyskaniu funduszy unijnych, które stały się niejako impulsem do podjęcia wyzwania* – podkreśla.

” **DZIŚ DAWNE KASYNO OFICERSKIE W TWIERDZY MODLIN PEŁNI RÓŻNE FUNKCJE. MOŻE BYĆ PLANEM ZDJĘCIOWYM DO FILMÓW, MIEJSCEM NA CEREMONIĘ ŚLUBNĄ CZY KONFERENCJE**

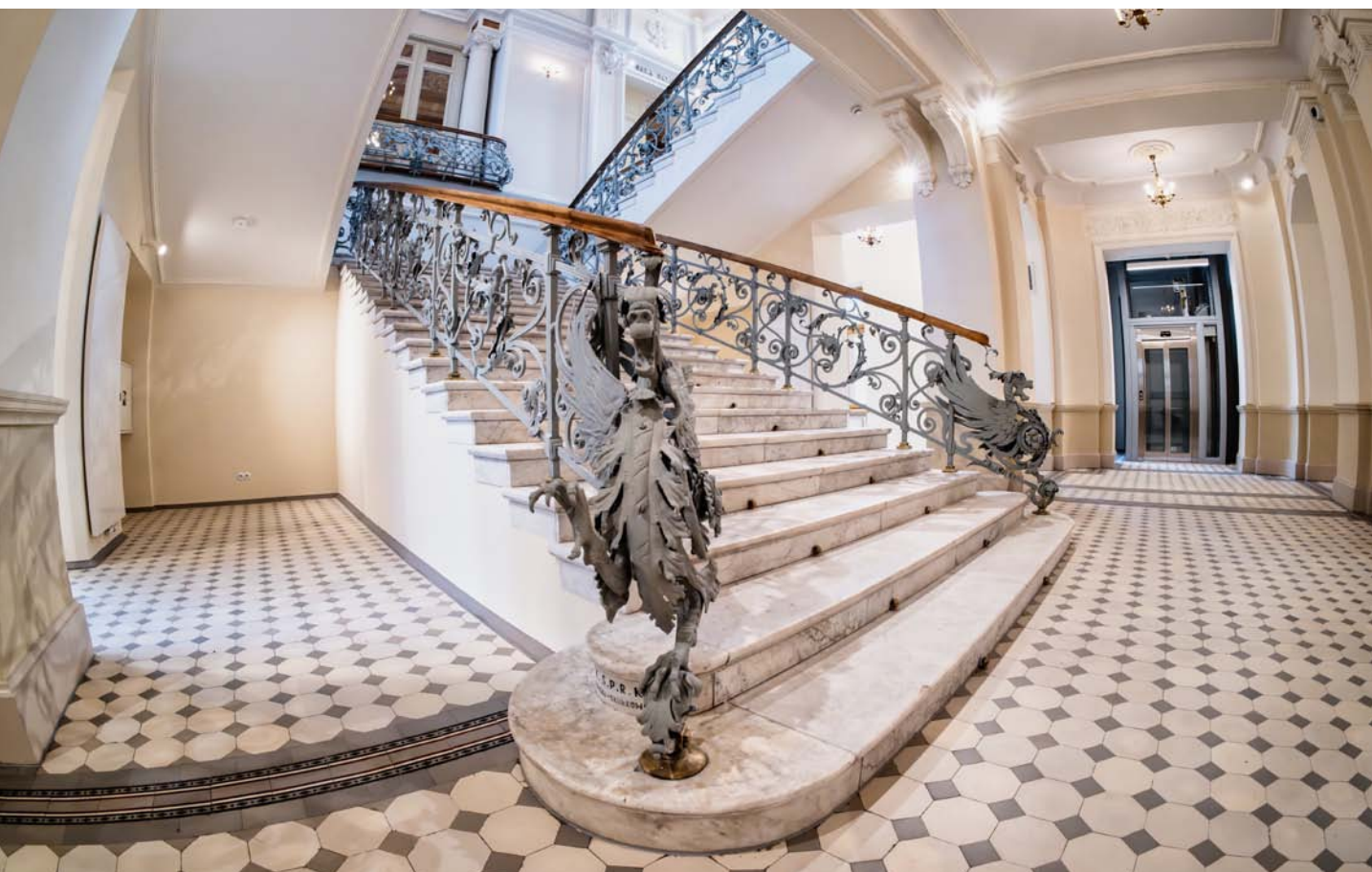
Ogrom inwestycji, ale też różnorodny ich charakter zaowocowały pomysłem podzielenia ich i sfinansowania w ramach aż czterech odrębnych projektów. Każdy z nich był realizowany ze wsparciem z Funduszy Europejskich. Jeden dotyczył kwestii kultury, drugi – rewitalizacji, zaś dwa pozostałe – turystyki. Wszystkie były jednak dużą wspólną inwestycją realizowaną przez jednego wykonawcę pod starannym nadzorem konserwatorskim ze strony Miasta i Urzędu Wojewódzkiego. Kiedy przystąpiono do prac, budynek był już wyłączony z użytkowania ze względu na fatalny stan techniczny. – *Dzięki decyzji o zakupie budynku przez Miasto i rozpoczęciu realizacji projektów uratowaliśmy zabytek. Istniało realne zagrożenie, że dach zawali się do wnętrza sali teatralno-kinowej. W pierwszej kolejności zajęliśmy się więc wymianą oraz wzmocnieniem oryginalnej konstrukcji, gdyż ta część obiektu była w najgorszym stanie* – mówi Bartosz Rogiński, główny specjalista w Wydziale Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Miejskiego w Nowym Dworze Mazowieckim.



foto: Lukasz Szablak Photography

Ocalone, odnowione

Zły stan dachu wpływał na kondycję wystroju. – **Robiliśmy wszystko, aby uratować jak najwięcej oryginalnych polichromii i sztukaterii, mimo że łatwiej byłoby po prostu spisać je na straty i odtworzyć.** Dlatego zdecydowana większość wystroju modlińskiego kasyna oficerskiego to oryginalne elementy, starannie odrestaurowane. *Wśród nich uwagę zwracają carskie żyrandole, piękne drzwi z oryginalnymi klamkami i nadal działającymi*



fol. Piotr Zakrzewski (x2)



” **WIĘKSZOŚĆ WYSTROJU
MODLIŃSKIEGO KASYNA
OFICERSKIEGO TO ORYGINALNE
ELEMENTY, STARANNIE
ODRESTAUROWANE.
TO M.IN. CARSKIE ŻYRANDOLE
ORAZ MAZERUNKI**

zamkami oraz mazerunki. Te ostatnie zachwycają przede wszystkim na suficie dawnej jadalni, choć nie tylko. Wykonawca robót co chwilę stawał przed niespodziewanymi wyzwaniem. Pod warstwami farby odkrywano nowe detale, o które należało zadbać. Na podstawie, wcześniej nieznanymi, archiwalnymi zdjęciami odtwarzano dodatkowe elementy dekoracyjne. Dlatego wygląd pomieszczeń reprezentacyjnych obiektu jest jeszcze bardziej zbliżony do tego z czasów carskich, kiedy powstawał – podkreśla Bartosz Rogiński.

Remont budynku nie polegał oczywiście wyłącznie na ratowaniu zabytkowej substancji. Należało wymienić w nim wszystkie instalacje i dostosować obiekt do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. **Wykorzystano ponadstuletnie kanały wentylacyjne do nowej wentylacji mechanicznej**, wymaganej w obiektach użyteczności publicznej. Powstała nowoczesna instalacja przeciwpożarowa. Zlikwidowano kotłownię, gdyż – z korzyścią dla środowiska – budynek został podłączony do miejskiej sieci ciepłowniczej. Teren wokół niego zagospodarowano i wzbogacono m.in. o roślinność, małą architekturę, stylową altanę, plac zabaw i boisko do gry w bule.

Elastyczność przestrzeni i potencjał przyszłości

– *Obiekt będzie teraz tętnił życiem. Z myślą o tym już wcześniej zaprojektowano przestrzeń w taki sposób, aby w zależności od zapotrzebowania pomieszczenia pełniły różne funkcje. Może to być zarówno plan zdjęciowy do filmów, miejsce na ceremonię*

ślubną, szkolenia czy konferencje. Czas pokaże, do czego jeszcze będzie wykorzystany budynek z takim potencjałem – podsumowuje Bartosz Rogiński.

Dawne kasyno oficerskie zostało ponownie oddane do użytku we wrześniu 2023 r. Zarządza nim Nowodworski Ośrodek Kultury, który udostępnia go zarówno mieszkańcom, jak i turystom. Można je zwiedzać z przewodnikiem lub oglądać w asyście pracownika ośrodka kultury. Gotowe i w pełni wyposażone są pomieszczenia centrum informacji turystycznej, jak również specjalne sale zabaw dla dzieci. Niebawem ruszy też restauracja i kawiarnia. **Sala teatralno-kinowa z widownią na 250 osób przyjmuje już pierwszych widzów** na odbywających się koncertach i spektaklach teatralnych, a także seansach filmowych. Co ciekawe, widownię można zdemontować i w zależności od potrzeb zmienić w salę balową, jaką ta przestrzeń była sto lat temu. Taka „elastyczność” nie odnosi się wyłącznie do jednego pomieszczenia.

Marek Rokita





fol. Teatr Baj (x7)

Modernizacja Teatru Baj w Warszawie

Warszawski Baj, najstarszy w Polsce teatr dla dzieci, za pięć lat będzie obchodził setny jubileusz istnienia. Lalkarska scena od siedmiu dekad otwiera swoje podwoje w zabytkowym budynku w centrum Pragi. A od trzech lat rozwija się w odnowionej i zmodernizowanej siedzibie. Czym zaskoczy widzów ta nowa odsłona?

Projekt „Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez rewitalizację i modernizację Teatru Baj w Warszawie” wspierany przez Fundusze Europejskie. Pieniądze na remont pojawiły się w samą porę. – *Budynek, w którym pracowaliśmy, groził zawaleniem. Dach przeciekał do tego stopnia, że zdarzyło się, że podczas deszczu woda lała się na scenę. Sypała się też elewacja. Raz doszło do uszkodzenia auta, które było zaparkowane pod teatrem. Na szczęście nikomu nic się nie stało – tłumaczy Ewa Piotrowska, dyrektor Teatru Baj w Warszawie.*

Z dalekiej podróży

W związku z tym, że mający ponad sto lat zabytkowy budynek wymagał olbrzymich inwestycji, załoga teatru musiała się na czas remontu wyprowadzić. – *Przez prawie cztery lata byliśmy w podróży – opowiada Ewa Piotrowska. – Wynajęliśmy pomieszczenia na magazyny i administrację. Okazało się jednak, że nie było scen teatralnych, na których moglibyśmy grać. Musieliśmy więc korzystać ze scen domów kultury i dostosowywać się do wolnych terminów. W jednym tygodniu graliśmy w Wawrze, w następnym na Pradze, a jeszcze innym razem na Białolecu.*

Projekt: Poprawa dostępności do zasobów kultury poprzez rewitalizację i modernizację Teatru Baj w Warszawie

Wartość projektu: ok. 26,3 mln zł

Dofinansowanie z UE: ok. 1 mln zł

Funkcjonowanie w ten sposób było kosztowne i trudne logistycznie zarówno dla zespołu, jak i widzów, którzy musieli śledzić, gdzie jesteśmy i co gramy. Mimo trudności Baj nie zawiesił działalności, przeciwnie – wciąż pracował, także nad premierami. I czekał na finalizację projektu.

Pod koniec 2020 r. remont zakończył się i Teatr mógł wrócić do swojej siedziby. – *A wtedy nastąpiła pandemia. Nie mogliśmy więc od razu pełną parą wznowić działalności. Musieliśmy przeczekać trudny okres i zacząć przyzwyczajać naszych widzów, że znowu jesteśmy na Jagiellońskiej. Jednak teraz frekwencja jest naprawdę dobra i nie narzekamy na brak widzów – mówi Ewa Piotrowska.*





”

NA SCENIE I WIDOWNI
TEATRU BAJ ZNAJDUJE SIĘ
49 MIKROGŁOŚNIKÓW.

**DZIĘKI TEMU DŹWIĘK
PRZEMIESZCZA SIĘ**

PO CAŁEJ SALI. WIDZOWIE
MOGĄ USŁYSZEĆ EFEKT
ECHA LUB ODGŁOSY
KROKÓW ZA SOBĄ

Po remoncie teatr ma znacznie większe możliwości techniczne. Poprawiły się akustyka i oświetlenie, a scena wzbogaciła się o zapadnię. Warszawski Baj może się też pochwalić nowoczesnymi projektorami scenicznymi wyświetlającymi obrazy w wysokiej roz-



dzielczości. – *Mamy nowe możliwości i możemy sobie pozwolić na dużo więcej. Najlepszym dowodem jest to, że ostatnio dostaliśmy Grand Prix na festiwalu „Spotkania” w Toruniu za spektakl „Dziewczynka ze skrzypcami”. Ale też nagrodę za projekcję, ponieważ ich jakość jest naprawdę bardzo dobra, a wśród teatrów lalek chyba nie ma drugiego, który miałby takie możliwości projekcyjne jak my – mówi Ewa Piotrowska.*

W jeszcze większym stopniu o niezwykłości nowej przestrzeni scenicznej decyduje **innowacyjny system nagłośnienia**. Znany dotychczas z sal kinowych, lecz w polskim teatrze zastosowany po raz pierwszy. Zarówno na scenie, jak i poza nią rozmieszczonych jest 49 mikrofonów. – *Dzięki temu dźwięk przemieszcza się po całej sali. Na przykład można uzyskać efekt echa albo sprawić wrażenie, że nad widownią lata pszczoła, a jeżeli siedzimy w ostatnim rzędzie, usłyszeć kroki za sobą – tłumaczy dyrektor Teatru Baj.*

Dla wszystkich dzieci

– *To był bardzo kompleksowy remont. Polegał na modernizacji na zewnątrz, wewnątrz, jak i na zagospodarowaniu budynku wokół. Wymieniono wszystkie instalacje, zamontowano nową wentylację, klimatyzację, elektryczność. A przede wszystkim unowocześniliśmy salę główną, którą dostosowano do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – mówi Marlena Zawadka, koordynatorka projektu z Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy. Zmiany zaowocowały zwycięstwem w konkursie Lider Dostępności 2022 w kategorii „Obiekt zabytkowy”. Warszawski Baj jest pierwszym w Polsce teatrem docenionym w ten sposób.*

Udogodnienia nie ograniczają się tylko do usunięcia barier architektonicznych i instalacji wind, których wcześniej brakowało w tym pięciokondygnacyjnym budynku. – *Ten projekt był szeroko konsultowany z użytkownikami pod kątem potrzeb różnych odbiorców. To, co się u nas znajduje, jest bardzo przemyślane –*



tłumaczy Marlena Zawadka. Do przykładów rozwiązań, które przestrzeń teatru czynią przyjazną dla wszystkich osób, należą np. możliwość audiodeskrypcji dla dzieci niewidomych i słabo widzących oraz wydzielone na widowni miejsca dla widzów na wózkach i rząd dla dzieci autystycznych. – *Oczywiście on się tak nie nazywa, ale kiedy dostajemy informację, że mamy taką potrzebę, sadzamy dzieci tam, żeby czuły się bezpiecznie, żeby nie było to miejsce przypadkowe* – wyjaśnia Ewa Piotrowska. **Ciekawym rozwiązaniem jest również specjalne pomieszczenie dla dzieci, które podczas spektaklu doświadczą silnych emocji i będą potrzebowały wyciszenia.** W przygotowanym dla nich pokoju mogą odreagować, uspokoić się, pobawić, przytulić. – *Mamy tam np. uciskowe worki i słuchawki. Dziecko może spędzić w pokoju wyciszeń tyle czasu, ile potrzebuje. Następnie może zdecydować, czy wrócić na widownię, czy pójść do domu. Opiekun ma szansę pobyć z dzieckiem w bezpiecznej przestrzeni i uspokoić je* – tłumaczy Ewa Piotrowska.

”**ORYGINALNE MURALE Z LUDZIENKAMI – DZIEŁO DARIUSZA TWARDOCHA –** TWORZĄ MAGICZNY, BAŚNIOWY ŚWIAT, KTÓRY DZIECI BARDZO WCIĄGA

Dom dla Ludzieńków

Dziś Teatr Baj posiada dwie sceny – większą na 141 miejsc i kameralną na 40, przeznaczaną głównie na przedstawienia dla najmłodszych widzów. Z budynku znikły mieszkania,



miejsca jest zatem więcej i zostało ono przearanżowane. Nowym akcentem jest przestrzeń edukacyjna na piętrze, gdzie znajduje się galeria lalek teatralnych oraz sala edukacyjna.

Zwieńczeniem remontu i modernizacji teatru są oryginalne murale zdobiące jego wnętrza. – *Do ich wykonania udało się nam namówić wyjątkowego artystę, Dariusza Twardocha (1957-2021). Jego Ludzieńki mocno kojarzą się z Teatrem Baj. Tworzą magiczny, baśniowy świat, który dzieci bardzo wciągają* – mówi Ewa Piotrowska. Artysta zmarł krótko po ukończeniu ozdabiania teatru. Ludzieńki, będące marionetkami porzuconymi przez lalkarza, towarzyszą tej instytucji teatralnej od ponad 30 lat. Murale nadają Teatrowi Baj niepowtarzalny charakter.

Marek Rokita

”

W BAJU DLA DZIECI
NIEWIDOMYCH
I SŁABO WIDZĄCYCH
PRZYGOTOWYWANA
JEST AUDIODESKRYPCJA.
**NA MŁODYCH WIDZÓW ZE
SPECJALNYMI POTRZEBAMI
CZEKA POKÓJ WYCISZEŃ**





fot. Przedszkole „Zielony Latawiec” (x4)

„Zielony Latawiec” wznosi się coraz wyżej

Poznajmy bliżej przedszkole integracyjne „Zielony Latawiec” przy ul. Czerniakowskiej w Warszawie! To miejsce, gdzie maluchy, które poczuły się przytłoczone bodźcami, znajdują schronienie w domku wyciszeń. Niemówiące „rozmawiają” za pomocą tablic komunikacyjnych. A dla dzieci niepełnosprawnych ruchowo wybudowano na placu zabaw drewnianą kładkę. Tak zadziałały Fundusze Europejskie!

W pięciu dzielnicach stolicy działają przedszkola integracyjne i specjalne „Zielony Latawiec”. W placówce przy ul. Czerniakowskiej uczy się, bawi i rozwija ok. 30 dzieci z różnymi niepełnosprawnościami.

Najwięcej jest dzieci w spektrum autyzmu. – *Dziś to jest wręcz choroba cywilizacyjna. Jak studiowałam w latach 90., mówiło się, że jedno dziecko na 20 tys. jest w spektrum autyzmu. Teraz – jedno na sto. Przychodzą do naszych placówek dzieci z zespołem Aspergera – poznawczo sprawne, ale z deficytami w relacjach społecznych, jak i dzieci z upośledzeniem umysłowym sprzężonym z autyzmem. Te pierwsze zwykle trafiają do grup integracyjnych, drugie – do przedszkola specjalnego* – wyjaśnia Zofia Białek, dyrektorka przedszkoli.

Nowe horyzonty terapeutyczne

Dzięki projektowi dofinansowanemu z Funduszy Europejskich stworzona została dodatkowa oferta dla dzieci z niepełnosprawnościami w zakresie ruchu, bo one wymagają intensywnej fizjoterapii. Wprowadzono metodę NDT Bobath oraz zatrudniono na pełen etat asystenta, który pomagał dzieciom w określonych czynności, np. podczas spaceru czy w toalecie. – *Dziecko z niepełnosprawnością ruchową może być w grupie integracyjnej, jeśli uzyska dodatkowe fizyczne wsparcie. Asystent miał za zadanie pomagać dzieciom na zajęciach łączonych z grupą integracyjną* – mówi Zofia Białek.

Projekt: Dostępne przedszkole
Wartość projektu: ok. 284 tys. zł
Dofinansowanie z UE: 225,6 tys. zł

Projekt: Razem w przedszkolu
Wartość projektu: ok. 237 tys. zł
Dofinansowanie z UE: 190 tys. zł

Metoda NDT Bobath jest wykorzystywana w rehabilitacji osób z zaburzeniami neurologicznymi. Jej celem jest poprawa funkcji ruchowych i umiejętności motorycznych. Metoda obejmuje normalizację napięcia mięśniowego, wypracowywanie naturalnych wzorców ruchowych, indywidualizację terapii, stymulację sensoryczną oraz zastosowanie technik manualnych.





Wydzielona na czas trwania projektu grupa dzieci z niepełnością ruchową funkcjonowała w trybie mieszanym. Część zajęć odbywała w swoim gronie, część – z pozostałymi dziećmi. W przedszkolach „Zielony Latawiec” od początku istnienia poszczególnych placówek (jest ich teraz pięć, pierwszą uruchomiono w 2007 r.) byli zatrudniani fizjoterapeuci. – *Uważam, że są bardzo potrzebni i przydatni. Na przykład zwracają uwagę, by dzieci siedziały na odpowiednich i dopasowanych do ich wzrostu krzesłach. Pilnują, jak siedzą podczas zajęć, jak się ruszają. Prowadzą gimnastykę z elementami korekcyjnej. Z unijnych środków mogliśmy sfinansować dodatkowe indywidualne zajęcia z fizjoterapeutą. Poza tym dodatkowe z psychologiem (nakierowane na rozmowę o niepełnosprawności) i z neurologopedą. Dla wszystkich dzieci przewidziane są dwa zajęcia, a dzieci „projektowe” miały dodatkowe trzecie – w swojej małej grupie. I zwiększyliśmy liczbę zajęć z dogoterapii z Łajką, berneńskim psem pasterskim. Normalnie odbywa się tylko raz w miesiącu, w projekcie była organizowana raz w tygodniu – opowiada Zofia Białek.*

Innowacje w rehabilitacji

Podczas rehabilitacji niezbędne jest wykorzystanie specjalistycznego sprzętu. **Dzieci, nauczyciele i fizjoterapeuci mają do dyspozycji dodatkową „klatkę rehabilitacyjną”** (tzw. UGUL – uniwersalny gabinet usprawniania leczniczego). Tutaj dzieci

”

DLA PRZEDSZKOLAKÓW,
KTÓRE CZUJĄ SIĘ
PRZYTŁOCZONE BODŹCAMI
I POSZUKUJĄ SPOKOJU,
**PRZYGOTOWANO WYJĄTKOWY
DOMEK WYCISZEŃ**, WYŁOŻONY
MIĘKKIMI GĄBKAMI.
TU MALUCHY MOGĄ
ZNALEŹĆ UKOJENIE

usprawniają się, ćwicząc kończyny podwieszane na linkach. Z hamaka-kokonu korzystają maluchy wymagające dodatkowej stymulacji. Natomiast dla przedszkolaków, które czują się przytłoczone bodźcami i poszukują spokoju, przygotowano wyjątkowy domek wyciszeń, wyłożony miękkimi gąbkami. To miejsce, gdzie mogą znaleźć ukojenie.

”

FIZJOTERAPEUCI W „ZIELONYM LATAWCU” PILNUJĄ, JAK DZIECI SIEDZĄ PODCZAS ZAJĘĆ, JAK SIĘ RUSZAJĄ. **PROWADZĄ GIMNASTYKĘ Z ELEMENTAMI KOREKCYJNEJ**

– Kupiliśmy także sprzęt do wspomagającej komunikacji alternatywnej z programem Boardmaker. Są to trzy tablety z zainstalowanym programem Mówik. Gdy dziecko naciśnie na ekranie odpowiedni piktogram, tablet „mówi” za niego. Mamy też trzy nowe rehabilitacyjne foteliki ortopedyczne. W związku z tym, że można je regulować do wzrostu, będą służyły wielu dzieciom. Maluchy siedzą w nich prawidłowo i są bezpieczne. Nasze możliwości terapeutyczne zwiększyły się dzięki huśtawce, platformie i piłkom – oczywiście służącym do rehabilitacji – wymienia dyrektorka przedszkola. Zmiany wprowadzono także w zakresie architektury budynku – łazienka i jedna z sal przedszkolnych zostały przystosowane dla dzieci z niepełnosprawnościami.

Edukacja dla wszystkich, niezależnie od barier

Dzięki projektowi kadra placówki jest lepiej przygotowana do swojej trudnej i odpowiedzialnej pracy. **Sześciu nauczycieli podniosło swoje kompetencje. Uczestniczyli oni w kursach z pierwszej pomocy medycznej i szkoleniu z BHP, uwzględniających specyfikę dzieci z niepełnosprawnością ruchową.** Czasem takiego malucha trzeba dźwignąć, co nie pozostaje bez wpływu na kondycję kręgosłupa. Nauczyciele uczyli się, jak się zajmować i opiekować takimi dziećmi, by nie szkodziło to ich zdrowiu. Trzecie szkolenie obejmowało obszar psychiki. To wyczerpująca praca – pedagodzy nie tylko zajmują się dziećmi, ale także wspierają ich rodziców. Pomogą, o ile sami będą w dobrej formie.

Społeczność przedszkolną współtworzą również rodzice. – Zaoferowaliśmy im spotkania grupy wsparcia. Ona działała już wcześniej i nadal jest aktywna. W czasie projektu po prostu mogliśmy pogłębić współpracę – dodaje Zofia Białek.

W przedszkolu „Zielony Latawiec” przy ul. Dunikowskiego w Warszawie został zrealizowany jeszcze jeden projekt wsparty z Funduszy Europejskich – „Razem w przedszkolu”. Dzięki niemu ośmiu pracowników wzięło udział w wysokospecjalistycznych szkoleniach. Dotyczyły one pracy logopedycznej i fizjoterapeutycznej.

Dostępne przedszkole – a takie są placówki „Zielonego Latawca” – konsekwentnie kładzie nacisk na dostosowanie się do indywidualnych potrzeb każdego dziecka, stawiając to jako priorytet. Integracja dzieci z niepełnosprawnościami w ramach przedszkolnej wspólnoty jest tutaj naturalna. Już na tak wczesnym etapie zarówno one, jak i dorośli uczą się wzajemnego wspierania, włączania i odpowiedzialności za innych. Te ważne umiejętności stanowią podstawę dla przyszłości każdego malucha.

Agata Rokita



MAMY TO!

TRZY GŁÓWNE NAGRODY W TRZECH KATEGORIACH!



Hat trick nagród na Festiwalu EnergaCAMERIMAGE 2023

Na Międzynarodowym Festiwalu Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCAMERIMAGE 2023 w Toruniu Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych zdobyła trzy kolejne nagrody. Podniosła w ten sposób swoje osiągnięcia do szczęśliwej liczby łącznie siedmiu statuetek!



fot. A. Krzysztofik/MJWPU

Festiwal EnergaCAMERIMAGE, organizowany przez Fundację Tumult i Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego, to coś więcej niż tylko filmowe święto. To doskonała okazja do zaprezentowania, jak Fundusze Europejskie realnie zmieniają nasze otoczenie. Podczas imprezy odbywa się Konkurs Spotów Reklamowych „Fundusze Europejskie w Kadrze”. W błyskotliwy sposób łączy on magię filmu z rzeczywistymi zmianami, które obserwujemy na co dzień.

Jednak to nie tylko pokaz filmowy. Tutaj również urzędnicy i eksperci dzielą się doświadczeniami i najlepszymi praktykami w zakresie wykorzystania środków unijnych. Dzięki temu konkurs zarówno podnosi jakość produkcji filmowej, jak i wspiera dalszy rozwój profesjonalnych działań. A z roku na rok te filmowe opowieści stają się jeszcze lepszym narzędziem artystycznym oraz ważnym elementem informowania i edukowania społeczeństwa.

W tegorocznej edycji festiwalu film „Pełna kulturka na Pradze” okazał się podwójnym zwycięzcą, zdobywając nagrody w dwóch kategoriach: Najlepszy Spot do 45 Sekund i Nagroda Publiczności. Obraz przemiany warszawskiej Pragi dzięki Funduszom Europejskim ukazuje wpływ tych środków na ożywienie kulturalne, społeczne i gospodarcze. Prezentacja lokalnego dziedzictwa kulturowego i inicjatyw społecznych została doceniona zarówno przez jury, jak i publiczność.

Równie imponująco zaprezentował się film „W rytmie Funduszy Europejskich”, który otrzymał Nagrodę Specjalną za Najlepsze Zdjęcia w spocie do 45 sekund. Intrygujące połączenie dynamicznego obrazu i dźwięków z różnych miejsc – od warkotu wiertarki w warsztacie edukacyjnym po stukot wozu w muzeum – wyróżniło się na tle innych produkcji. Ta niezwykła mieszanka mistrzowskich ujęć i ścieżki dźwiękowej skom-

ponowanej specjalnie na potrzeby spotu pomogła stworzyć wyjątkową opowieść o rozwoju Mazowsza dzięki Funduszom Europejskim. Obie zwycięskie produkcje zostały zrealizowane przez firmę Panato.

Historia sukcesów MJWPU na Camerimage jest długa i różnorodna. W 2022 r. „Czarna Dama” zdobyła serca publiczności podczas 13. Konkursu Spotów Reklamowych „Fundusze Europejskie w Kadrze”. W 2021 r. spot „Wybudzony” również został doceniony pierwszą nagrodą w kategorii spotów o tematyce ogólnej ściśle związanej z wykorzystaniem Funduszy Europejskich. W 2019 r. film „Rewitalizacja Pałacu w Karczewie”, zrealizowany przez Dum Dum Pictures, otrzymał główną nagrodę, a w 2012 r. został wyróżniony film „Dobrze być w użyciu”. Pamiętajmy, że każdy z tych filmów to mała historia o wielkich zmianach, którą można obejrzeć na kanale @MJWPUTUBE na YouTube.

Jury konkursu, w którym zasiadali eksperci: Jan Majle, Janusz Gauer, Paweł Olechnowicz i Marek Gonsior, stworzyło przestrzeń dla promocji najlepszych praktyk związanych z Funduszami Europejskimi. Ich wybory i docenienie twórczości potwierdzają wartość i znaczenie filmów, które nie tylko cieszą oko, ale również podkreślają ważną rolę Funduszy Europejskich w rozwoju naszego społeczeństwa.

Festiwal EnergaCAMERIMAGE wraz z konkursem „Fundusze Europejskie w Kadrze” pokazuje, że film może być potężnym narzędziem edukacyjnym. To tutaj, w sercu filmowego święta, Fundusze Europejskie znajdują miejsce w blasku reflektorów, pokazując swoją nieocenioną wartość dla nas wszystkich.

*Paulina Gutowska-Jarosz
Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych*



Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Czujesz zmianę?

Wejdź na nową stronę
o funduszach europejskich:

www.funduszeUEdlaMazowsza.eu

